

Naujienu Antroji Dalis

NR. 497

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XV METAI

Nuostabūs įvykiai knygų sandėlyje

SONĖ TOMARIENĖ

3.

— Ai, kad galėčiau tarp žmonių gyventi... — Ilgesio pilnu balsu prašneko ant melsvos pagalvėlės sėdėjusi gražuolė karalaitė gintariniais plaukais. — O geriausia būtų, kad galėtumėm sugrįžti į Rūtų šalį, prie Baltijos krašto. Ten vaikai geri, knygas skaito ir mus mylėtų...

— Teisybę sakai, mieloji karalaitė Gintare, — tarė dailus berniukas, apsikaišęs dagilėlių, kregždžių ir kitokių paukščių plunksnomis taip, kad nuo jų plunksnų jo rankos atrodė kaip margaspalviai sparnai. Šalia jo sėdėjusi labai daili mergaitė gailiai nusišypsojo:

— A, Jakamuti, čia mums blogiau, negu bėgant nuo mano piktosios motinos su kirviu!

— Matai, krikštamote, — luktėlėjusi, kol visi nutilo, tarė man Saulytė. — Kol gyvename rašytojo mintyse, veržiamės, trokštame išeiti į pasaulį. O kai esame knygose, tai dar negyvename, bet lyg sapnuojame. Mūsų gyvenimas prasideda tik tada, kai mus namo parsineša, į lentyną padeda ir, dažnai iš jos pačmę, skaito...

— Tada mes atgyjame, tada atbundame, tada tikroju gyvenimu džiaugiamės! — Iš visų pusių sužūžė suaidėjo susirinkusieji.

— Na taip, — tarė kareivis Petras Širvokas, kuris man buvo patiesalą paklojęs, — na taip... Kai mus parsineš, ir pradeda skaityti...

Lininiais drabužiais apsirengusi kukli geltonplaukė pakėlė mėlynas akis nuo savo mezginių, — atrodė, mezgė raštuotas pirštines, — ir pusbalsiu uždainavo:

*Atsivertų aukso turtai,
kokių niekas dar nematė!
Karžygiai su kalavijais
iš piliakalnių pakiltų,
ir — nevystančiom lelijom
apsikaišius devė Milda...*

— Tai Gailutė našlaitė, — paaikškino Saulytė — Ji gerutė: meškai pašinę ištraukė, sužeistą dagilėlių slaugė. O šalia jos ta tamsiaplaukė — jos sesutė Žirgonė, kuri buvo vilko nešta, bet dabar pasitaisė, pasimokė...

— Atsiprašau, bet ar neklystate? — tarė žvalus berniukas, sėdėjęs kartu su kitais dviem draugais. — Juk vilkas nešė karalaitę Gėlę, ne Gailę. Aš gerai atmenu:

*Per girias, kalnų pašlaites
neša vilkas karalaitę.*

Skrenda jis miškais, kaip vėjas,

*bet nė lapas, nė šakelė
niekas dar nepalytėjo
vilko nešamos mergelės.*

*Per daubas, per klonius
ilgus,*

kaip vylyčia, skrenda vilkas.

Juo tolyn — šviesiau vis daros:

štai nušvito vilko dvaras.

Kelias kilimais nuklotas,

rūmai žvaigždėm nusagstyti.

Štai mirgys gėlėtas sodas,

o pro jį dangus matyti.

Vaikšto po visur Gėlėlė

ir atsigrožėt negali.

Puikūs sodai...

— Gana, Lekuti, — pertraukė jį vienas draugų. — Dabar ne laikas eilėraščius deklamuoti. Ir aš tą visą eiliuotą pasaką atmintinai moku.

— Ir vilkas Gailės visai nenešė, tik tai jos seserį, kietaširdę Žirgonę, — įsiterpė tretysis.

— Lekuti, Arvydai, Gintuk, — tarė daktaras, — nesiginčykite, berniukai. Atminkite, kad esate ne savo įdomiajame Jurbarko, bet Amerikoje, knygų sandėlyje.

— Atsiprašau, — paraudo Lekutis. — Bet aš... bet man...

— Suprantai, kaip yra, ponas daktare, — užstojo draugą Gintukas. — Juk jau aštunti metai, kaip sėdime šitame knygų kalėjime. Nei Nemuno, nei Mituvos nematome...

— Nei tos mažosios Imsrės... — nuleido galvą Arvydas.

— Ale ką gelbės, draugai, mums čia visą laiką dejuoti, — tarė Petras Širvokas. — visiems aišku, kad mes čia baisiausiai kenčiame. Ir už ką? Ar už kokias nuodėmes?

— Dėl savo geros širdies kenčiame, — pritarė kareivis Matutaitis. — Kaip ir aš, kai dvidešimt penkerius metus karaliui tarnavau, kai generolui gražiausią žmoną suradau, o ką gavau atlyginimui? Ką?

— Palauk, krepšininke, — sustabdė jį Petras. — Aš dabar kalbu. Taigi, va, kaip jau sakiau, kenčiame ne iš savo kaltės, bet kad tie žmonių vaikai tokie negerai, mūsų nemylė, sandėliuose užrakinę laiko, lapais suslėgę, popieriais, dėžėmis apkrovę, pikčiau kaip kokius velnius pragare...

— Taip, taip, Petrai, šventą teisybę tu šneki, — vėl įsikišo Matutaitis. — Tiesiog negalima suprasti, kas pasidarė šitiems vaikams. Juk mes esame geriausi jų draugai, dieną naktį pasiruošę atverti vartus

(Tęsinys 3-me psl.)

Dienų Skeveldros

1.

Šiandien kviečiu Gerb. Skaitytojus į PEN Clubą. P. E. N. = Poets*), Essayists, Novelists. Tai tarptautinis literatūros klubas, 1922 m. Londone įsteigtas. Organizacija, kurios skyriai buvo po visą pasaulį, išskyrus... Lietuvą. Kas ir kodėl, — bet žala aiški ir neabejotina. Beje, individualiai PEN Clubui priklausė Vydušas. Savo metu buvo kalbų, kad kaikurie lietuviai rašytojai įėjo į "PEN Club in Exile".

Bet ne asmens šiuo atveju svarbu, noriu paduoti kai ką iš J. Mackiewicz'iaus viešo laiško, kuriuo jis užprotestavo prieš šįmetį PEN Clubo kongresą. Kongresas vyko Vakarų Vokietijoje, Frankfurte; pirmininkavo dr. E. Kaestner. Kongresas, be kitų kone 100%-nių nuolaidų Rytams, priėmė atgal okupuotos Vengrijos rašytojus, atseit, — Kadaro raštininkus, kurie buvo po kruvinųjų mūšių Budapešte pašalinti.

Bet arčiau į Jozefą Mackiewicz'ių. Ans tad rašo:

"Daug gražių žodžių pasakirta laikai ir laisvei, tuo tarpu nei vieno — tiesai. Mano manymu, tiesa yra labiau organiška literatūrinės kūrybos dalis, kaip, tarkime, taika. Kadangi tiesa — tiksliau: tiesos ieškojimas — yra veiksnys, kuris sąlygoja galvojimo laisvę. Pati gi "taika" dar negarantuoja laisvės. Iš savo patirties, kaip buvęs prievartinis Sovietų Sąjungos pavaldinys, žinau, kad milijonai žmonių komunizmo pajungtų, meldėsi į Dievą prašydami karo ir dar šiaudie to paties iš Jo prašo. Ši tiesa neatitinka nuotaikoms, kuriose vyko kongresas, ir todėl, nors ir ginta dvasios laisvė, bet nei žodžiu neužsiminta dvasios išvadavimas ten, kur ji labiausia pavergta".

Toliau J. Mackiewicz sako, kad rašytojai anapus geležinės uždangos, ypač Vengrijoje, yra suvalstybinti vergai, dirbantys žodžio laisvei užgniautį, atseit — prieš pačią PEN Clubą ir jo kilnią konstituciją. Ir jei politikai tarptautiniame komunizme regi pavojų laisvajam pasauliui, tai kaip galime mes, rašytojai, neįžiūrėti grėsmės laisvajai kūrybai?

Ten, anapus geležinės uždangos, literatūra — šitai politinis agitacinis lapelis, suval-

stybintas nuobodulys. Ten smaugiama žmogaus psichika. Deja, PEN Clubo kongresas nemato, drovėi matyti, kaip komunizmas pajungė kūrybą. Lyg pasityčiojimui kongrese pasigirsta balsų susirūpinti... "cenzūra Katalonijoje". Diskusijos dėl žodžio ir kūrybos laisvės anapus, anot J. Mackiewicz'iaus, buvo neleistinų būdu nutrauktos, vadinasi, užimta politinė pozicija, kuri palanki komunizmui. Dėl to ir dėl kitų nuolaidų Rytams J. Mackiewicz, kaip senas PEN Clubo narys, protestuoja ir iš PEN Clubo išstoja.

2.

J. Mackiewicz, kaip žinote, vilnietis. Jo knyga apie Katyno skerdyne yra išėjusi anglų, vokiečių, ispanų, rodos, japonų ir dar keliomis kitomis kalbomis. Jo apysaka iš pirmosios bolševikų okupacijos (1904-11 m.) "Droga donikad" ("Kelias į niekur") (veiksmas, beje, vyksta Vilniaus apylinkėse) vienos žinomos rusų tremties rašytojos ir publicistės vadinama "Daktaras Živago" Nr. 2, o gal tiksliau — Nr. 1.

3.

Naujuoju PEN Clubų centro pirmininku yra išrinktas Alberto Moravia (žydų ir slovenų kilmės italas, tikroji pavardė — Pincherle). Pirmoji jo knyga pasirodė 1929 m., kai ans teturėjo 22 metus amžiaus. Be "Gli indifferenti", "Agostino", "La Ronana", į svetimas kalbas verčiama ypač jo novelės.

Alberto Moravia niekad ne-nešioja su savim bloknoto ir nedaro jokių užrašų. Į darbą įeina be plano, be iš anksto pasiruošimo. Rašo, kaip savaime rašosi. Rašo anksti rytą, nieko nevalgęs, po 2-3 valandas kasdien.

Beje, A. Moravio raštai yra Vatikano įraukti į "index librorum prohibitorum" (draudžiamųjų knygų sąrašą). Okupuotoje Lietuvoje neseniai išėjo A. Moravio romano "Čiociarė" vertimas.

4.

Kalbant apie PEN Clubų kongrese padarytas nuolaidas... iš tikro tenka tarti, kad kiekviena pagoda yra... Tačiau išstoti, kaip kad J. Mackiewicz išstojo, pasitraukti, ar nėra vienos akimirkos efektas (ne visa kiltaučių spauda jo laisvą įsidėjo)? Be to, lenkai turi gana smenų pasitraukti ir gana likti. Štai, baigęs rašyti,

* O gal playwrights? Kas enciklopedijoje tai skirtingas paaiškinimas.

(Tęsinys)

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

imsiuos skaityti J. Wittlin'o str. "Tremties (kūrėjų) šlovė ir skurdas". Tai paskaita, kurią autorius skaitė "PEN Club in Exile" kongrese, įvykusiame 1958. 12. 2. Muenchene. Autorius yra rimtas kandidatas į Nobelio literatūros premiją (ypač už "Odisejos" vertimą ir apysaką, išėjusią daugeliu svetimų kalbų, būtent — "Sól Ziemī"). Jo mintis Gerb. Skaitytojams patieksiu kitą kurį šeštadienį.

5.

Pasisekimo PEN Clube paraginti sovietų rašytojai (ir jų satelitai iš Lenkijos, Rumunijos, čekoslovakijos ir kt.) plūste užplūdo Knokke — Le Zonte. Tai vietovardis, kuris paržengė Belgijos sienas ir nūnai garsus po visą literatūrinį pasaulį. Kodėl? ogi kas dveji metai į Knokke — Le Zonte suvažiuoja poezijos šventei visą pasaulio proletarai. Ši met buvo viso apie 400 (iš 41 valstybės).

Bolševikai atsiuntė smogiką, ak, viešai poetu dėta — maskvietį Kirsanovą, kuris kvietė pasaulį domėtis *veiksmo* poezija, vardan žmogaus. Netruko Kirsanov pereiti į maskolų fanaberiją ir propagandą:

"Mano draugai ir aš atvykome iš Sovietų Sąjungos lėktuvu ir nereikėjo mums laukti geležinės uždangos, nesgi savo kelyje tokios neuztikome, ne, (tebuv) debesy, vienodai besidrumzdžią nuo pat pasaulio sukūrimo..."

Po ruso kalbėjo lenkas (iš anapus) Wat. Kalbai visi paplojo, išskyrus Kirsanovą ir

D & B FOOD & LIQUOR MART
Open Sunday.
IMPORTED & DOMESTIC
Wines, Liquors, Beers, Cordials for your holiday table and gifts. Fresh choice meats, groceries, frozen foods. For prompt delivery call Ted. PR 9-8501 — 6600 So. Western Ave.

24 HR. SERVICE. FREE ESTIMATES
POWER RODDING
ALL CITY SEWER SERVICE
Catch basins, cleaned, rodded and repaired. 3 roots. Flood control a specialty. Licensed - Bonded.
Phone:
PR 6-2114 — Night MA 6-0290

F & M RADIO
& TELEVISION SERVICE
Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CAIumet 5-9833

jo artimuosius. Wat savo kalboje, be kita ko, nagrinėjo žmogaus ir technikos abipusius ryšius. Anot jo, ne mašina baidi poezijai, bet sumechanintas žmogus, kuris jau seniai vaidenosi Hoelderlinui (plg. jo žinomą posakį: "Bauer aber nicht Mensch, Metzger aber nicht Mensch. Dichter aber nicht Mensch"). Poezija, norėdama išlikti gyva, turi eiti prieš istoriją, prieš dienų pilkumą, vengti banalų. "Poezija susirūpinusiųjų, bet ne nusiminusių; ne ligota, bet gydanti" ir t. t. Dar pabaigoj pridūrė, kad "poezija — jausmas ir protas, audra ir džiūgesys, nerimas ir pastausvyra. Argi jau mirs meilė poezijai, meilė, kuri yra poezija?!"

Atakirtį Kirsanovui (ir iš dalies Watui) davė prancūzas poetas Pierre Emmanuel. Anot jo, poezija — šitai ne alchemija, ne magija, atitrūkęs nuo šiandie grynai jausmo pasaulis. "Nedarykime iš poezijos kokį nors mistikos ersatzą...". Po to kreipėsi į Kirsanovą. Girdi, svarbu ne kas bus po 5 metų, ir ne būsimasis žmogus, svarbu, *šandie* ir žmogus *šios dienos* žaizdre".

"Kasgi mūs *šandie*? Tai revoliucijų, karų, kacetų, kalėjimų, torturų, cenzūrų ir panickos žmogui *šandie*..."

Pierre Emmanuel, paanalizavęs vieno vengro rašytojo kalėjime rašytą novelę, sušuko: "Prašau Gerb. Tamstos, visi žinome, kas tai kalėjimas, ankštu ten, trošku, pro kalėjimo geležiniais virbais užpinčius langus nematyt mūsų dangaus. Mes visi dar tebegyvename kalėjimų šešėliuos, visi slėgiami greit nepracinančių įspūdžių. Dar žuvusio (naciemo) siaubas nepraejęs, dar auga — bręsta (kitas) siaubas... Dar aš kolikas galiu kalbėti, ir kodėl turėčiau nekaltai už maną brolius, kurie negali kalbėti ir kurie kenčia..."

Ir Pierre Emmanuel pareikalavo rezoliucija pasmerkti rašytojų anapus geležinės uždangos terorizavimą ir — ko greičiau išlaisvinti iš kalėjimų vengrus rašytojus.

"Kur šito metu Kirsanov? Ar esi čia?!" — sušuko Pierre Emmanuel.

Kazkas paršaukė Kirsanovą, bet jis, susigaudęs jaudrintoj padėty, greit visai dingo iš Knokke — Le Zonte.

J. Cicėnas

Šypsenos

SIELŲ NULENGVINIMO VIETA

Viena apsikri amerikietė, Miss Laurel Graham, Los Angeles, Cal., išsimanė naują pelningą profesiją. Ji didele iškaba pasiskelbė esanti "Klausytoja" ir jau turi savo eilės laukiančių išpažintininkų kontingentą, kurių kiekvienas "klausytojai" sumoka po 5 dolerius.

Jai ta pelninga mintis atėjo į galvą, perskaičius viename medicinos žurnale mokslinį straipsnį, kaip milijonai žmonių dabartinėje industrijoje civilizacijoje apserga nervais, ulceriais, širdies, skrandžio, kepenų ir panašiomis ligomis, tik vien dėl to, kad neturi kam išlieti savo širdį, pasipasakoti, pasiguosti, pasiskusti ir savo sąžinės išmėtinėjimus išpažinti.

Miss Graham visai nesigilina į savo klientų sielos reikalus. Jie jai pasakoja, o ji sau apie savo reikalus galvoja, tačiau ji turi jau visą eilę klientų, kurie užsisakė pas ją atlikti "išpažintį" kas dvi savaites.

DVIEJŲ RŪSIŲ

PASLAPTYS

— Aš tik norėčiau žinoti, kodėl jūs moterys nemokate ar negalite jokių paslaptių išlaikyti? — klausia draugas draugės.

— Tatal, mano mielas, visai lengva paaiškinti. Mes moterys visas paslaptis skirstome į dvi rūšis. Viena yra tokia menkavertė rūšis, kurios visai neapsimoka išlaikyti, o antroji yra tokia vertinga rūšis, kad stačiai negalima jos nutylėti, paaiškino draugė draugui.

GERIAUSIŲ GERIAUSIAS

Atėjęs pas prekybos namų menadžerį tarnybos ieškoti vienas jaunas vyras pasisakė esąs geriausias pasaulyje prekių pardavėjas, ir menadžeris jį nusamdė "kanvaseriu", tai yra prekių pavyzdžių išnešiotu.

Neilgai trukus naujasis kanvaseris grįžta, meta priešais menadžerį ant stalo prekių pavyzdžius ir sako: "Netiesa, kad aš esu geriausias pasaulyje pardavėjas. Geriausias yra tas, kas tamistai šias prekes įpiršo!"

MARQUETTE RECORD SHOP

Complete Stock of Hi-Fi and Stereo records. Operatic and Lithuanian folk music.

3215 W. 63rd ST. — HE 4-6266

AR-THRY-GO TEPALAS

Mažina gėlę ir skausmus.

Vieną sykį pavartoje AR-THRY-GO, vartosite jį nuolat, kai patirsite jo nepaprastą pagalbą visos žmogaus sveikatai. Stebuklingai pašalinami raumenų skausmai, neuritas, artritas ir kiti reumatiniai skausmai.

Sumažina uždegimo ir persalimo skausmus. Išsirašykite dar šandien. Normalaus didumo \$1.25. HUSSEY DISTRIBUTING CO. Dept. A. F. 115 Broad St., S. W. ATLANTA, GEORGIA

LORENZO PIZZERIA

6655 SO. ASHLAND - HE 4-5908

FREE PIZZA
Order 2, any kind, get 1 small cheese pizza free. Call HE 4-5908. ASK FOR SPECIAL. Open 11 AM to 12 Midnight, Fri. & Sat. 11 AM to 2 AM. Closed Tues.

NAUJI STOGAI

Smalutai nauji stogai
55x24 inėjų tiktai \$14000
Darbas garantuotas, išbaigtas.
Bungalow stogų patalysimai \$30.00.
Veltui apskaičiavimai. Kreipkitės

GRANITE

ROOFING CO.

3002 W. 59th STREET
Chicago, Ill.

PASITIKĖKITE ŠIAIS SAVO APYLINKES PARDAVĖJAIS

Šiame sąraše išvardintomis bendrovėmis galite pilniausiai pasitikėti. Pas šiuos pardavėjus gausite gera patarnavimą ir būsite patenkinti. Geriausias prekes gausite geriausiai pigiausiomis kainomis. Pirkite pas juos šandien ir kiekvieną dieną. Šiems pardavėjams labiausiai rūpi nuolatinė prekyba ir patenkinti pirkėjai.

Vander Wagen Bros.

ANGLYS
Sinclair alyva krosnims
4554 W. 63rd Street
PO 7-8020

Aberdeen Heating Co.

37 years experience.
6801 SO. ASHLAND AVE.
Cleaning and Boiler Repairs.
New and used gas and oil burners.
Guaranteed quick and perfect work.
PR 6-3300

Vaikams ir vestuvėms portretai

LARUE STUDIOS

Rėmai - Paveikslai - Matricos padaroma pagal užsakymą.
WA 5-5530
3316 W. 63rd St., Chicago 29

KATZ BOOTERY

1609 W. 63rd Street
prie Ashland Ave.
Tel.: PR 6-2614
Visame krašte garsinama. Turi geriausių firmų batus vyrams, moterims ir vaikams

VYRAMS — Florsheim, Weyenberg, Massage
MOTERIMS — Red Cross, American Girl, Fashion Bill.
VAIKAMS — Poll Parrot, Simplex Flexies.

2 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, NOVEMBER 28, 1959

PRAPLEČIAMA SU GERESNIU PATARNAVIMU MŪSŲ AUGANČIAI KLIENTŪRAI.

Nelauk paskutinės minutės. Siųsk švenčių dovanų siuntinius dabar.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(Licensed by Intourist)

PAGRINDINĖ ISTAIGA:

39 — 2nd Avenue
NEW YORK 3, N. Y.
AL 4-5456-7

161 Main Street
PATERSON 1, N. J.
MU 4-4619

SKYRIAI:

2076 Sutter Street
San Francisco, Cal.
FILmore 6-1571

1015 E. Carson Street
PITTSBURGH 3, PA.
HU 1-2750

PRISTATYMAS GARANTUOTAS

NIKO EXTRA NEREIKIA MOKĖTI

(Tešinys iš 1-mo pusl.)

į pasakų šalis, parodyti užbur-
tas pilis, į patį dangų nu-
vesti...

— O jie mūsų nemyl! —
vėl sudejavo balsai iš visų pu-
sių.

Akylas berniukas prisiarti-
no prie kareivių ir tarė:

— Pasakysiu teisybę, ponai-
čiai, man jau daug geriau bu-
vo Papilėje pas varpininką
Plaktinį skuršti, negu šitoje
Amerikoje, tamsinyčioje užda-
rytam. Knygų kalėjime —
kaip jūs gerai pasakėte. Kai
aš pas senąjį Rinkų gyvenau,
kiek mūsų žmonės lietuviai
prikentėjo dėl knygų! Kny-
gos tada uždraustos buvo, už
jų skaitymą rusai į kalėjimus
žmones kišo, į šaltąjį Sibirą
išvarydavo. O kiek knygnešių
kalėjimuose sveikatos neteko,
kiek su knygomis bebėgančių
maskoliai nušovė... Širdį
skauda, tuos baisuosius lai-
kus atsiminus... — Jis sunkiai
atsiduso ir apsižvalgęs pridė-
jo tylesniu balsu: — O gal ir
čia kas nors draudžia lietuviš-
kas knygas skaityti? Gal tie
vaikai bijosi kokių piktų poli-
cininkų?

— Kur ten, Rapolink! — su-
sijuokė skautas Jonas. — Kny-
gynų langai lietuviškų kny-
gų prikrauti, visokie skautu-
kai ir ateitininkai po namus
knygas nešioja, pirkti praši-
nėja. Pats mačiau! Dar kar-
tais ir lietuviškos knygos mė-
nesį paskelbia, prašydami, kad
tėvai vaikams knygetes pirk-
tų, kad jie lietuviškai neuž-
mirštų! Pats girdėjau!

— Ar gali būti, kad vaikai
lietuviškai užmirštų? — pasi-
baisėjęs išplėtė akis Lekutis.

— Yra tokių! — skautas Jo-
nas timpltelėjo savo skautišką
kaklarysį ir sužibzdėjo: —
Ir dar švenčiausia teisybė, kad
yra ir tokių tėvų, kurie savo
vaikams uždraudė mokyklose
lietuviškai mokytis!

— Negali būti! — sušuko
kartu Lekutis, Arvydas ir Gin-
tukas.

— Gal tai tik paskalos, ne-
teisingi gandai? — susirūpinęs
timpltelėjo nukarusį ūsą kareiv-
vis Širvokas.

— Švenčiausia teisybė! Kaip
mane gyvą matote! Duodu
savo skautišką žo...

— Palauk, Jonuk, — sustab-
dė jį Saulytė. — O gal tie žmo-
nės vargdieniai, neturi pinigų
už mokslą užsimokėti, a? Gal
tie vaikeliai drabuželių neturi
į mokyklą eiti?

— Neturi? — pašiepiamai
gūžtelėjo pečiais Jonas. —
Kad matytum, kaip jie apsi-
rengę! Namai, kaip bažny-
čios, tviska, kambariuose kil-
imai — kojos grimsta, mink-
štasuoliai, veidrodžiai, pats
mačiau! Radijai, televizijos...
Naujausiais automobiliais visi
važinėjasi...

— Ale tai kaip mano kuni-
gaikštytės dvare... — palinga-
vo galva širvokas.

— Taigi, — tęsė Jonas, —

gyvena jie gražiau, kaip k-
kie senovės bajorai. Ar ne
teisybę sakau? — jis atsuko
į mane.

— Teisybė, — linktelėjau.
— Dauguma tai tikrai gražiai
gyvena, gerai uždirba...

Menėje buvo tylu, kad gir-
dėjau, kaip tolimame kampe
kažin koks vabalėlis pajudino
sparną.

Jonas, užsidegęs, raudonai
iškaitęs, skardžiai tęsė:

— O vaikai, matytumėte,
kokius žaislus turi! Dviratu-
kai, triratukai, net automobi-
liukai! Į kiną tik lekia ir le-
kia! Visokie kaubojai, miki-
mausai ten! Ir patys šautu-
vais, revolveriais apsikabinė-

nėje, tik pykš-pykšt! bang-
bang! šaudosi vienas kitą iš
pakampių!

— Kaip tai baisu! — sudeja-
vo Gailė. — Tikrais šautu-
vais?

— Ne, žaisliniais, žinoma.
Juk mes Kaune irgi visaip
žaisdavome, bet ne taip žiau-
riai. Išmokę žaisliniais, pas-
kui jie šaudė savo tėvus mo-
tinas tikraisiais.

— Ar tai teisybė? — pakėlė
ašarotas akis į mane karalaitė
Gintarė.

Aš tik atsidusau ir sunkiai
linktelėjau galva. Ką daugiau
begalėjau sakyti, kai buvo
tikra teisybė...

(Bus daugiau)

SLOAN'S DEPARTMENT S E
Pilnas pasirinkimas vyriškų, moteriš-
kų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų
šeimai galimybę gražiai pasipuoti už
žemiausias kainas. Kalbam lietuviškai
7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PROspect 8-9210

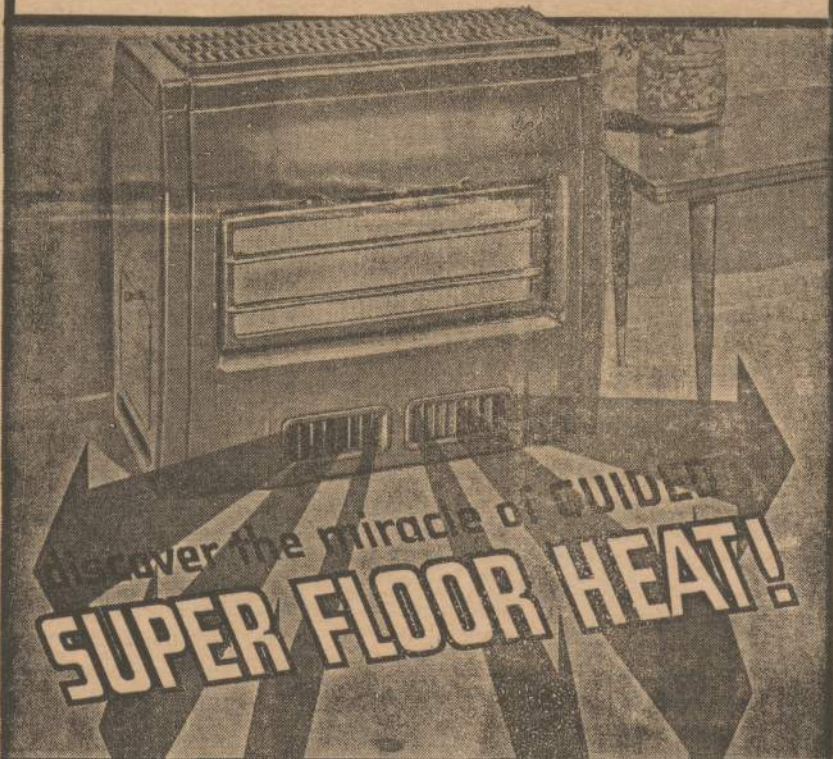
BOHNETT FUEL OIL
STewart 3-1400
Highest Quality Fuel Oil
SPECIAL PRICE
Furnace Oil 12.4c. per gallon.
METERED DELIVERIES.

STANLEY GAJDA
skelbia naujos
TAVERNOS IR SALES ATIDARYMĄ.

Parduodami vietiniai ir importuoti
gėrimai, draugiška aplinka, proga su-
sitikti su maloniais žmonėmis. Salė
išnuomojama ivairioms šventėms, ves-
tuvėms, pokyliams ir t. t.

2059 West 19th St., Chicago, Ill.

TWO floor heat outlets— DOUBLE THE HEAT OVER YOUR FLOORS!

give your family
a new standard
of living with
a new, patented

SIEGLER
GAS HOME HEATER

It pays for itself with the fuel it saves!

MONEY BACK GUARANTEE!

Patented INNER HEAT TUBES • BUILT-IN BLOWER SYSTEM
Lifetime CAST IRON CONSTRUCTION • Heats like magic—even with the gas OFF!
start saving by stopping in at

OGDEN STOKER SALES AND SERVICE CO.

1314 WEST GRAND AVENUE

All Phones: SEeley 3-7112

CHICAGO, ILL.

Literatūrinės anketos duomenys

II.

Atsakymai į antrąjį klausimą

Čia paduodu iš platesnių pasisakymų tik po vieną kitą mintį apie grožinį literatūrą. Kokias savybes turi grožinės literatūros kūriniai, tai atskiras klausimas.

K. Barėnas: — Literatūra nėra vien tik pramoga. Pendetas lytiškumas yra jau šoks toks literatūros piktnaudojimas. Pastangos visą žmogų būtina suvesti į seksualinį tašką žemina literatūrą. Moraliniai, tautiniai ir socialiniai motyvai neturi išsikišti iš meno kūrinio kaip pusnuogė idėja, nes tuo atveju ateina galas literatūrai ir prasideda pamokslai. Be vaizdavimo moralinių, tautinių ir socialinių motyvų literatūra negali išsiversti.

K. Bradūnas: — Nesupratinamai dėl motyvų kyla tada, kai kiekviena Venera, nežūrint kieno ir kaip nutapyta, laikoma jau pornografija, kiekviena daina apie vyną — girtuoklystės propaganda, kiekvienas socialinis romanas — tik marksisto ar socialisto nuosavybė, o kiekvienas eilėrašitis, kuriame gal būt visai nevertai tariamas tėvynės vardas, laikomas jau neliečiama šventenybė.

A. Greimas: — Nėra literatūros veikalo be ideologijos: jos nebuvimas ar vengimas irgi yra ideologija. Socialiniai, tautiniai ir moraliniai motyvai turi vaidinti mūsų literatūroje kuo didžiausią vaidmenį. Literatūroje nėra nei gerų nei blogų minčių, nei gražių nei negražių jausmų.

J. Kaupas: — Moralinis, patriotinis ir socialinis motyvus literatūroje negali egzistuoti, kaip toks, dėl savo ribotumo. Kai kūrėjas pradeda ką nors aiškinti ar įrodinėti, kai jis bando įtikinti ar atversti skaitytoją, tuomet jo kūryba įgauna propagandinį charakterį. Literatūra siekia praplėsti skaitytojo akiratį visomis kryptimis, nebendant įrodyti vieną kurią tiesą ar teoriją.

V. Kazokas: — Kūrinio vertė glūdi ne naudoje, o prasmėje. Jis visų pirmiausia vertinamas estetiniu mastu, kuris išskiria jį iš kasdienybės ir perkelia į meninę tikrovę, anapus gėrio ir blogio. Mes lygiai vienodai gėrimės kūrinnyje gražiais ir bauriais dalykais dėl to, kad jie jau nėra šioje tikrovėje, bet estetiniame pasaulyje, kur grožis jau nebėra gražus ir baurumas (bauris) jau nebebaurus.

J. Kralikauskas: — Lietuvis rašytojas neturi paneigti moralinių, tautinių ir socialinių motyvų. Tačiau tie motyvai nėra pagrindiniai grožinės literatūros elementai. Būdami antraeilės reikšmės, jie nėra veikalui privalomi. Grožinės literatūros veikalas turi (šalia kitų) ir moralinę ir tautinę vertę.

A. Landsbergis: — Tautai naudingesni dideli rašytojai,

kurie moralę supranta kitaip nei oficialūs įstatymdaviai periodinėje spaudoje, negu maži rašytojai, telpą į tųjų rašytojų ribas. Tas pat galioja patriotiniam ir visuomeniniam pradui.

V. Maciūnas: — Moralinės, tautinės ir socialinės problemos, tokios lemiamai svarbios kiekvieno žmogaus gyvenime, suteikia literatūros veikalui daugiau svorio ir didina jo reikšmę bei įtaką visuomenei.

A. Mackus: — Vienų ar kitų motyvų kūrinnyje nėra įmanoma išvengti. Jie yra priemonė meninei tiesai sukurti. Kai kurių (literatūrai bei kritikai) noras išskirti tendenciją iš literatūros yra pačios žodinės kūrybos nuvertinimas.

V. Mariūnas: — Literatūra yra visuotinai reikšmingų idėjų skelbėja. Idėjiniai motyvai nėra principai, kurie apspęstų, ar veikalas yra menas ar tik meno pretenzija. Joks literatūros veikalas neturi būti nuvertintas, kaip menas, dėl idėjinų motyvų neraiškumo. Tačiau, išvalgus ir objektyvus kritikas nepraleis neaprašę ir neįvertinęs veikalo pasaulėžiūrinės ar socialinės idėjos.

H. Nagys: — Betkurio motyvo iškelimas aukščiau literatūrinės veikalo visumos reikalavimų, betkokios idėjos primatas prieš literatūrinę (grožinę) kūrinio vertę yra netilčiai paneigimas ir paniekimas literatūros apskritai, bet ir degradavimas žmogiškos kūrybinės laisvės, vienintelės sąlygos tikrai kūrybai.

A. N. Niliūnas: — Ką reiškia žodis motyvas: 1) ar tematinę grupę bei kompleksą? 2) ar argumentą, atsakomybės matą ir angažavimąsi? Estetinė kūryba yra visiškai naujos tikrovės reprezentacija. Gyvenimiškos moralės normos jai negalioja. Moralinė atsakomybė meninėje kūryboje yra glaudžiai susijusi su estetinė atsakomybe. Kilnus dalykas yra visko aukojimas savo tautai, bet toji auka turi būti racionali. Patriotinė tematika teikia lygiai tiek pat galimybių, kaip ir betkuri kita. Dirbtinis poezijos supatrinimas gali būti žalingas literatūrai ir visiškai nenaudingas tautai.

A. Pajaujytė-Staknienė: — Visuomeninių motyvų išskyrimas kaip vertingiausių, yra didžiausio plokštumo rodiklis.

K. Ostrauskas: — Tokio kūrinio, kurio pagrindė neglūdetų kokia nors mintis, nėra ir negali būti. Rašytojas, nori jis ar nenori, visuomet yra "tendencingas". B. Brazdžio tendencija "šaukti tautą", H. Radausko — "nešaukti".

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, NOVEMBER 28, 1959

niekas negali išbraukti iš literatūrinės kūrybos moralinio, tautinio ir socialinio motyvo. Motyvas yra žmogiškosios patirties dalis, yra literatūrinė žaliava, iš kurios rašytojas pasirenka tai, ką nori. Jei kūrinys patriotiškas, tai jis nevisuomet savaime estetiškai geras. Jeigu jame išreikštos doros ir kilnios mintys, tai dar nereikšmia, kad jis yra aukšto literatūrinio lygio.

B. Raila: — Išspausdintas literatūros kūrinys tampa viešoji nuosavybė. Jis gali būti vertinamas pagal jo moralinius, tautinius, socialinius ar kitokius motyvus. Motyvai neapsprendžia veikalo meninės vertės. Motyvai kartais padidina kūrinio aktualumą ir populiarumą.

A. Rūta: — Moralinis, tautinis ir socialinis motyvai yra laukiami iš pajėgių rašytojų, bet niekam neprivalomi. Rašytojas kūrėjas, kaip parašo, o ne kokias temas ir kuriuos motyvus pasirenka.

R. Spalis: — Kiekvienos tautos literatūroje atsispindėjo gyvenamojo laikotarpio "didysis šauksmas" ir jis pražydo tai vienas, tai kitais motyvais.

A. Škėma: — Lietuvis rašytojas uždavinys — taurinti savo tautą, kaip ji tauri bebūtų. Pagrindinė lietuviško kūrinio idėja: gėris visados laimi. Gėris kūryboje tai tokia dvasios būseną, kai kiekvienas pramokęs rašyti, pasijuata galįs taisyti žmoniją. Gėrio idėjos apsėstasis privalo kuo mažiau galvoti apie šlykščias kūno savybes, pvz. lytinio akto suvokimą, nosies šnypštimo suvokimą, išeinamosios žarnos funkcijos suvokimą. Kūrinio personažai negali būti žmonės be charakterio, išskrypusios žmogystos. Pvz. elgetos, aklieji, luoši, šleivi, neurotikai. Rašytojo centrinis personažas turi būti nebūgali įsikūręs, sugebąs valandėlę pamedituoti apie kilnią universalnią lietuvišką idėjų substanciją bei tosios substancijos kristalizuotą isifoniminį sielos gelmių labirintuose. Neperdaug tvirtam savo moraliniuose nusiteikimuose rašytojui patartina kreiptis į artimiausiąjį moralistą, kuris silpnai išmano apie literatūrą. (Teko daugiau nurašyti, kad skaitytojas pamatytų A. Škėmos ironiją, kandžią pašaipą ir panieką idealistam rašytojam. A. Škėma yra atstovas krypties vaizduoti visoj nuogybėj blogi, liguistas apraiškas ir tą, kas paprastų žmonių estetikoje bei etikoje nepriimta).

V. Slaitas: — Yra tik vienas pagrindinis motyvas — moralinis. Jis jima savin tiek tautinį, tiek socialinį motyvus, kurie yra pirmojo palydovai.

V. Trumpa: — Negali būti kalbos apie tautinių, moralinių ir socialinių jausmų (motyvų) atsiejimą nuo literatūrinų. Rašytojai turėtų spirtis prieš visuomenės spaudimą. Ar galima literatūra iš viso dabartinėse sąlygose? Ne-

sinorėtų atsakyti į jį teigiamai.

S. Vykintas: — Literatūros kūrinio vertė nepriklauso nuo vienokio ar kitokio motyvo panaudojimo, o priklauso nuo literatūrinio pajėgumo išreikšti epochos ar sujausti būsimą epochą dvasią ir idėjas, ir visa tai išreikšti originaliomis formomis. Rašytojai neturi pareigos būti moralistais, publicistiniais patriotizmo lakštinalgomis ar sociologais.

Visi anketos dalyviai pripažino: grožinėje literatūroje estetinis pradus (momentas) yra pagrindinis, vyraujantis kūrinio vertinimui. Visi jie tarė: pirmoje eilėje turime stebėti, kaip gražiai romanas, drama, eilėrašitis sukurtas. O antroje vietoje eina svarstymas tų dalykų (motyvų, idėjų, idealinės naudos), kurie pavaizduoti kūrinnyje.

16 literatūrai pabrėžė ypatingai didelį vaidmenį moralinių, tautinių ir socialinių motyvų literatūroje. Penki literatai davė suprasti, kad ideologiniai motyvai nėra privalomi grožinei literatūrai. Tų motyvų nebuvimas nepadidina kūrinio vertės.

Vienas anketos dalyvis pareiškė: kūrinnyje glūdis meninis grožis iškelia iš tikrovės pavaizduotus dalykus anapus gėrio ir blogio. Aukščiausias grožis, kada gėris ir blogis praranda save, išstipsta ir persikeičia į likimo ar būties regėjimą. Tada gėris jau nebėra geras ir bauris nėra baurus, nes vertingam meno kūrinnyje atsikleidžia kita žmogaus dvasios sritis — grožio karalystė. Gėris ir grožis yra dvi apraiškos, jas abi apjungiančios vienos didesnės vertybės.

Ties šiuo klausimu menininkai seniai išsiskyrė dviem kūrybos kryptimis. Vieni jų visiškai nesidomi kūrinio idėjinė puse ir tuo, kad būtų žmogui ar bendruomenei kuri kita "nauda" iš kūrinio, kaip vien sužadintimas jausmo tyro grožio. Jie sudaro tą kūrybos kryptį, kuris vadinamas "menas menui". Kraštutinis jo sparnas net vengia menė moralinių, tautinių ir socialinių motyvų.

Antrą kryptį sudaro menininkai, kurie laiko uždaviniu per grožį, t. y. per gražų kūrinį būti naudingais, patarantui praplėtimui akiračio ir pagilinimui pažinimo visatos, bendruomenės ir žmogaus sielos. Taip pat pažadinti kūrinio stebėtojus išgyventi kartu su grožiu dar ir gėrio, teisybės ir kitus socialinius jausmus.

Mano ir daugelio diletantų supratimu, menininkai, kurie jaučia pareigą bei pašaukimą savo stebėjimu ir darbu tarnauti tautai, didinti šviesą jos tragiškoj keltionėje, eina teisingu žmogaus vardo vertu keliu. Tačiau nesmerkim tų, kurie laikosi "menas menui". Težaidžia jie sau. Jų žaismas, kaip įvairiaspalviai žiedai, puošia mūsų šalikelę.

Spaudos naujienos

— Jau du mėnesiai okupuotos Lietuvos spanda nešiojasi su Kostu Korsaku, kaip katė su pūse. Iš vienos pusės Korsaką liaupsina antraeiliai partijos pašlemėkai, iš antros pusės iki šio mėto nei vieno žodžio netarė nei vienas itakingesnis kompartijos šulas. Geriausią darbą atliko fotografas, parinkęs oficialią Korsako 50 metų sukakties fotografiją. Nereikia teirautis apie Korsako vingiuotą kelią, užtenka pasižiūrėti į padabizną, kad susidarytum įspūdį apie žmogų. Iš oficialios fotografijos matyti kreivas Korsako veidas, vylingos akys, ir sukta visa išvaizda, kaip yra sukta visas Korsako gyvenimas. Pirmą eilę jis apgavo ateitinikus ir dieles villis į jį dėjusį prelatą Jakšlą. Jiems sakėsi kataliku esąs, o kitiems rašė katalikus niekinančias žinias. Vėliau apgavo prof. Petrą Leoną. Teisių fakulteto dekanui Korsakas tvirtino, kad jis nieko bendro su komunistais neturėjo, tuo tarpu į "Kultūrą" pradėjo kisti "lenininį marksizmą". Dirbdamas "Kultūros" redakcijoje, kaip ir Raila, pradėjo rašinėti Minske einančiai komunistinei spaudai. Kada buvo patekęs į kalėjimą už santykius su Maskva, liberalams tvirtino, kad jo susižavėjimas komunizmu buvo vaiko darbas, kad su jais jis nieko bendro nenorįs turėti. Apgaudinėjo savo bendradarbius, apgaudinėjo studentus, apgaudinėjo savo žmoną, o pirmos rusų okupacijos metu apgaudinėjo net komunistus... Literatūrinė jo kritika paremta Lepino scholastika, o meilė darbo žmogui ir lietuvių tautai grindžiama noru pasitarantį okupantui.

— Prof. Eduardas Volteris Kauno Universitete dėstė latvių literatūrą, o Kostas Korsakas buvo jo mokinys. 1932 metais seminario metu, kada Kostas Korsakas skaitė paruoštą darbą apie latvių literatūrą, o prof. Volteris kartu su kitais studentais klausėsi, prof. Volteris, pastebėjęs, kad studentas krypta nuo temos ir pasakoja niekus, vietoj kritikos, salėje sušuko: "Bolševikas!" Profesorius Volteris laiku pažino savo studentą.

— M. Šaltenis, valstybės statybos komiteto inžinierius, "Tiesoje" pasakoja, kad trijų kambarių, virtuvės su sandėliuku ir duobe rūsyje namas okupuotoje Lietuvoje kainuoja 40,000 rublių, bet jis pats sau pasistatęs tokį namelį už 20,000 rublių. Jis pats atlikęs visus statybos darbus ir vietoje žvyriaus vartojęs piuvenas (saw dust). Jis mano, kad šio namo jo gyvenimui užteks.

— Valstybinė leidykla Vilniuje išleido knygą "Politinė ekonomija". Tekstas pritaikytas paskutinio komunistų su-

važiavimo metu padarytomis pakaitomis. Idomu, kad įsakytą pirmą išrinkti iš bibliotekų visas ankstyvesnes šios knygos laidas, o tikslai vėliau įrašyti naujai perdirbtą ir Chruščiovo valdymui pritaikytą politinės ekonomijos aiškinimą.

— Ekskursijos į Lietuvą metu Margeriui buvo pakištas kaulas. Amerikoje Margeris kalbėjo keliuose komunistų milinguose, bet apie minėtą kaulą nieko neužsiminė. Gal būt, jis susiprato, jog tai buvo tyčia jam paruoštas kaulas, kaip buvo tyčia jam pakištos žinios apie gerą ir kasdien vis gerėjantį lietuvių gyvenimą.

— Vilniuje išleistas penktas "Lietuvių kalbos žodyno" to-

mas. Jis yra 1008 puslapių ir apima pusę raidės K žodžių. Ruošiamas spaudai sekantis žodyno tomas. Žodyną redaguoja K. Ulvydas, A. Lyberis, Z. Jonikaitė, B. Vosylytė, N. Grigas ir A. Kučinskaitė. Šeštą tomas bus atiduotas rinkti tikslai 1961 metais.

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.

3146 SO. HALSTED ST.

Victory 2-7666

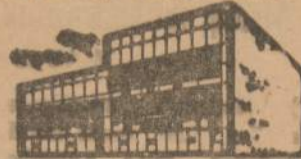
Jonas Grinius, savininkas

Skelbkitės "N-nose"

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

DABAR JUOS DAR
PADIDINOME

1/2%

TAUPTYTOJAMS TEIKIAME ĮVAIRIUS PATARNAVIMUS VELTUI
Kešiuojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus.
VISOS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2555 WEST 47th STREET

Lafayette 3-1023

B. R. PIETKIEWICZ, prez.

E. R. PIETKIEWICZ, sek. ir adv.

Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

NEW! A 2-Speed Washer at an Economy Price

MAYTAG Super Highlander

The most sensational washer—the most outstanding value—we have ever offered! Absolutely top quality (the only kind Maytag makes!) with more automatic and deluxe features than you'll find in some of the very highest priced washers.

LOW
COST

EASY TERMS,
TOO!

- 2-speed, 2-cycle operation—washes any fabric safely
- Choice of 3 water temperatures—HOT, WARM, and COLD
- Fully automatic—set it and forget it!
- Fully flexible—stop it, start it, change cycle any time!
- RUST-RESISTANT zinc-coated steel cabinet—only Maytag has it!
- 926 lint removers solve the lint problem!
- Full-time safety lid—prevents accidents!
- Pushbutton water level control—adjusts the water level to the load
- Metered Fill—adjusts to any water pressure
- Lifetime white porcelain wash tub—can't rust, can't stain!
- Gyrafoam wash action—washes clothes Maytag clean!

Before you buy any washer...see the Maytag Super-Highlander!

WITH AUTOMATIC BLEACH INJECTOR

CITY WIDE APPLIANCE CO., Inc.

7445 S. Cottage Grove

HUDSON 3-5200

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambi Šviesa Chicagoje.
Koraguoja: Rita Kavolienė
Medžiaga siūsti: 5635 W. 22nd Pl., Cicero 50, Ill.

2 METAI

NR. 46 (75)

Mūsų tautiškumas: dabartinė padėtis

VLADAS KRIVICKAS

Totalistinės*) tautiškumo užmačios šiuo metu atrodo prilaikytos, ypač Amerikos lietuviuose. Ir tai ne vien dėl socialinių ar ekonominių priežasčių išaugusių iš emigracijos. Pasikeitimas jaučiamas pačiame mintijime, objektyviai priėmusiame pilnesnį demokratiškumą. Šiandieninėj lietuviybėj tad pasireiškia "atvirojos bendruomenės" (anti-totalinės, laisvos) bruožas. Po kelių metų tenka pastebėti nemaža pasisakymų, kad buvusioj nepriklausomos Lietuvos visuomenėj ne viskas a priori šventa ar gera. Kad Lietuvai padėtume, turime ne vieną vertingą dalyką iš kitų išmokyti. Kaip dabar, taip ir ateityje negalime likti užsidarę naujoms bei gyvoms mintims, kad kinišką siena apsitvėrę neliktume vien antikvarijos tyrinėtojų objektu. Demokratinių pažiūrų plitimas todėl labai svarbus bei sveikinamas reiškinys. Nepamirštinas ir objektyvumo padidėjimas ar kitų nuomonių tolerancija, pasireiškianti ne tik asmeninėj, bet ir visuomeninėj plotmėj. Kadangi pastaroji ypatybė gan dažna jau esnėje kartoje, ji atrodo, auga ir toliau su kitomis teigiamomis Amerikos vertybėmis.

Amerikiečiuose tačiau žmogaus laimė yra laikoma veiktygi medžiaginei gerovei, tad susidomėjimas materialiniais dalykais lietuviuose irgi žymus. Jis nesiriboja kokia viena socialine grupe, bet plačiai pasklidęs visuose. Susirūpinimas kuo geresniu pragyvenimu regimas net tuose, kurie yra nedviprasmiškai apsisprendę už lietuviybę. Studentų būreliuose, pavyzdžiui, dažnai ginam tezę, kad tik materialiniai apsirūpinę tapsime naudingi ateities Lietuvai. Toks samprotavimas veda į kelius sunkumus.

Visų pirma užmirštama, jog be pasiaukojimo Lietuvos valstybė vargiai ar atsikurtų. Pasaulinė politikos padėtis, žinoma, padėjo nepriklausomybę atgauti, bet tai dar ne viskas. Tuometinių aplinkybių palankumo neneigiant, reikia tačiau pridėti, kad buvo svarbu tinkamą momentą pagauti bei panaudoti, o tai be pasiryžimo ir aukos dvasios nelabai įmanoma.

Neveltui pažymi vokiečių istorikas Friedrich Meinecke (1862–1954), jog kiekvienas civilizacijos laimėjimas suponuoja tam tikrą atsipalaidavimą nuo biologinių bei materialinių priverstinumų²⁾. Istorija yra lyg testamentas žmogaus nepriklausomumui nuo gamtos diktavimų. Bet jei šio išsilaisvinimo siekiant pati gamta buvo panaudota žmogaus tikslams, tai ir mes negalėtume nuo jos visiškai nutukti. Natūraliems materialiniams pradams privaloma duoti atitinkamai reikalingą vietą. Sunku net įsivaizduoti, kaip be jų žmonės galėtų išlaikyti net savo egzistenciją, nekalbant apie tikrą lojalumą dvasiniams bei idejiniams tikslams. Čia reikalinga harmonija; aukštesnieji siekimai turi valdyti žemesniuosius.

Todėl iš mūsų aplinkoje esančių vertybių labai svarbios kultūrinės. Jos vienos, tačiau, atneš menkesnius rezultatus nei tuo atveju, kai bus sugretintos su moderuotu tautiškumu. J. Burckhardt'o žodžiais tariant, su laiku kultūra laimės prieš jėgą³⁾, kaip tai parodo klasiški Romos ir Graikijos pavyzdžiai. Romėnai, pavergę graikus, perėmė jų antikinę kultūrą; senosios Lietuvos bajorai pasisavino lenkų kalbą bei papročius, ir t. t. Lietuvių tautiškumas todėl, nelikęs vien ideologija, bet stipriai surištas su lietuviškąja kultūra, neabejotinai gaus didesnės atsparos toliau išlikti. Net ir augimui yra vilčių, nors, aišku, tai priklausys nuo pačios lietuvių kultūros pranašumo ir jos elementų pritaikymo dabarties laikams.

Šiam reikalui palengvinti pirmiausia būtina išryškinti, kas iš tikrųjų sudaro lietuvių kultūrą, kokios jos savybės ir pagrindinės žymės. Gi šis klausimas mūsų mokslininkų tikrai per mažai svarstyta. Kaip pažymi A. Musteikis, savąją kultūrą mums reikia kuo greičiau pažinti⁴⁾. Atstūmus šį tikslą į šalį, nenuostabu, jog ne vienam — ypač jaunesniems akademikams — kyla mintis atmesti nepateisintą tautiškumą. Matoma, kad dėl emocinių ar dėl praktiškų priežasčių lietuviškumas dažnai peršamas nei nebandžius apsvaistyti, kas jame gera ir ver-

tinga. Tame gal ir glūdi dalis atsakymo, kodėl studentijos tarpe laikomasi kažkaip vis toliau nuo opių lietuviškų reikalų.

Mūsų kultūros studijose privaloma taipgi nemaža pastangų suvesti folkloriniams kultūros elementams į tvirtesnes formas. Tą dionyzinę jėgą, kurią pažadino tautiškumo mintis, būtina geriau apipavidalinti. Šiame darbe gi jau senai nusakytas graikų "auksinio vidurio" kelias nebūtų pro šalį. Tikslai siekdami geresnio savęs ir kitų pažinimo galėsime žengti į priekį. Be tolerancijos ir pasiryžimo vargiai ar tai pasiseks. Kažin ar sugebėsime išvystyti bent panašų balansą tarp kultūros formos ir turinio, kurio senovės graikams dar ir dabar modernusis pasaulis tebepavydi. Tačiau sugyvenimo bei taikaus rungtyniavimo ženkle naujus laimėjimus pasiekti bus neabejotinai lengviau.

Kadangi bendradarbiavimas ir kitų gerbimas atsiremia į demokratiškus principus, lietuviškumą skatinant negalima atmesti jų idealų, kuriuos per šimtus metų saugojo vakarų pasaulis. Norint sąmoningai padėti lietuviškumui klestėti, skatintina atkreipti rimtą dėmesį, jog šis toliau nenukryptų iracionalizmo ir kraštutinių keliais. Vieno amerikiečio rašytojo žodžiu, turėtume suprasti, jog jėgos ir kultūros sintezė veda pavojinga kryptimi⁵⁾. Jeigu Lietuva ir atsistatytų, galime atsiverti tragedijoje greičiau nei galvojame, kaip kad nutiko su vokiečių tauta. Šioji, paneigdama demokratiškai suprastą laisvę, priėjo iki prūsijos diktatūros. Pastatydama prieš individą, prarado ne tik laisvę, bet ir tai, ko svarbiausiai siekė — stiprios valstybės. Lietuvių tautiškumas todėl negali išsiskirti savo ekskluzyvizmu bei individų varžymu. Praktiškai dabartinės tremties sąlygas svarstant, persasi išvada, kad lietuviškos vertybės, turinčios potencialų atgarsį viso pasaulio žmonėse, bus lengviau įgyvendintos. Daugiausiai sėkmės tikriausiai turės tos, kurios sugebės per savo lietuviškumą pilniau išreikšti giliausius žmogaus dvasios siekimus. Čia sutinkame vieną svarbiausių jaunosios kartos uždavinių: *privalome ne tik geriau mūsų tautiškumą suprasti, palyginant su tinkamais kitų tautų analogais, bet ir atskleisti tuos jo savumus, kurie įgalintų jį toliau gyvuoti bei augti.*

Išimtinai politiniu būdu veikdami, Amerikoje nedaug teatsieksime. Tai rodo praetis išdavos. Lietuvių yra paprastai per mažai, kad savo skaičiumi jie ką nors rimto nusvertų. Politinėmis partijo-

mis veik neįmanoma dirbti, nes nėra rinkėjų bei valstybės, duodančių tokiam darbui realią priežastį. Tėra patogiau prieinamas tik "spaudimo grupių" metodas, progomis labai pravartus, bet esmėje lietuviškumo išlaikymui nelabai naudingas. "Spaudimo grupės" tikrumoje gali politiškai išreikšti jau egzistuojančius norus ar reikalavimus. Visai naujus dalykus bendruomenės daugumai pristatyti joms žymiai sunkiau. Šioje srityje reikia ir kultūrinių pastangų.

Kultūrinė veikla parodo atsakymą gan svarbiam etiniam klausimui: kaip ir kodėl turi Amerikos piliečiai (kokiais mes veik visi esame) reikšti ištikimumą kitai valstybei, pavyzdžiui Lietuvai? Ar tuo būdu jie jau nepiliečiai? Jei galvotume ir veiktume vien politiškai, turėtume atsakyti teigiamai, bet jeigu dirbame kultūrinį darbą, tai politiniam priklausomumui netrukdomė. Galima tikėtis, jog tam tikra originali kultūrinė orientacija šiame krašte net būtų pagėdaujama. Kartos, ateinančios po mūsų, susipažinusios su lietuviškomis vertybėmis, gaus galimybę bešališkiau pažvelgti į savo aplinką ir tuo pasitarnauti ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio kultūrinei gerovei.

Šiuo metu gi būtinas yra didesnis rūpestis lietuviškaisiais reikalais. Mūsų kultūros bei tautiškumo pagrindai turi būti dar geriau išaiškinti bei tinkamiau įvertinti. Tik šį darbą tinkamai atlikę, galėsime padėti kitiems save pilniau pažinti, o pats tapti tuo, kuo iš tikrųjų esame.

(Pabaiga)

Darbai ir žygiai

— *Sveikiname* šį savaitgalį Chicagoje, Conrad Hilton viešbutyje, įvykstantį Lietuvių Studentų Sąjungos JAV suvažiavimą.

Atkreipiame dėmesį, kad suvažiavimo metu Conrad Hilton viešbutyje yra išnuomauta studentų santariečių patalpa ("lounge"), kurioje visada bus galima visiems susitikti ir pabendrauti. Kuri patalpa priklauso santariečiams, — bus paskelbta viešbučio informacinėje lentoje. Atsilankyti kviečiami ir bičiuliai iš kitur!

Kviečiame visus santariečius filisterius (ir Garbės Filisterius bei kitus Santarai artimus žmones) atsilankyti santariečių filisterių konferencijon, kuri įvyks šioje patalpoje, Conrad Hilton viešbuty, šeštadienį, lapkričio 28 d. 1 val. popiet. Bene svarbiausias svarstytinų klausimų lies "Metmenų" žurnalo leidimą. Prašoma susirinkti punktualiai, kad konferencijos dalyviai spėtų išklausti Garbės Filisterio *Jono Meko* paskaitos studentų suvažiavimui, užplanuotos ketvirtai valandai.

— "Metmenų" žurnalo techninis redaktorius *Vytautas*

(Tešinsys 7-me psl.)

*) Tešinsys iš pereinios savaitės "Mūsų Žingsnių".

1) Ši sąvoka išvystyta Karl Popper'io knygoj, *The Open Society and Its Enemies* (London, 1945), I, įvadas.

2) Stern, F., red., *The Varieties of History* (New York, 1957), 268 psl.).

3) Jacob Burckhardt, *Force and Freedom* (red. J. H. Nichols, New York, 1955), 188 psl., passim.

4) A. Musteikis, *Aidai*, 1958, Nr. 5, 238 psl.

5) Louis L. Snyder, *German Nationalism: The Tragedy of A People* (Harrisburg, Pennsylvania, 1952), įvadas.

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

JULIUS SULA

Vepštas ir redakcinio kolektyvo narys Julius Smulkštys, dėstęs Indianos universitete, įmokėjo po 50 dolerių žurnalo leidimui, fondai.

— Eglė Zabaraukaitė tvarkys "Metmenų" žurnalo administraciją. Prenumeratą — 4 dol. už keturius numerius — prašoma jai ir siųsti, šiuo adresu: 7018 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

— Romas Viesulas, Santaros Garbės Filisteris, dalyvauja šiandieninės Amerikos grafikos reprezentacijoje parodoje, kuri Chicagoje yra išstatyta Meno Institute.

— Jurgis Šapkus buvo išstatęs savo dailės darbų Esquire kino patalpose, Chicagoje.

— Chicagos studentų santaričių naujon valdybon išrinkti Vida Janulevičiūtė, Jonė Kondratavičiūtė, Aras Mieželis, Vaidotas Vaitys.

— Pereitos savaitės "Mūsų žingsniuose" Vlodo Krivicko straipsnio pirmos pastraipos paskutinis sakiny turėjo būti išspausdintas taip: "Šių įvykių prasmės — kultūros persvaros prieš politiką — apgailėtina pilniau nesuvokiama ir šiandieniniame lietuvių gyvenime". Antros pastraipos paskutinis sakiny turėjo būti: "Lietuviai irgi ta linkme vos nepakrypo".

— Laikydama lietuviško tautiškumo klausimą ypatingai svarbiu, "Mūsų žingsnių" redakcija kviečia skaitytojus pasisakyti dėl Vlodo Krivicko šiuo klausimu pareiktų minčių.

"PENKIŲ STULPŲ" ANGLIŠKOJI VERSIJA VASARIO MĖNESĮ

A. Landsbergio dramos "Five Posts in the Market Place" (Penki Stulpai Turgaus Aikštėje) premjera numatoma New Yorke, off-Broadway, 1960 m. vasario pradžioje. Režisuoja Boris Tumarin, prodiuseris John Lotas. Dėl teatro dar tariamasi. Aktorių apklausinėjimas bus pradėtas lapkričio 25 d. Tiksliai pastatymo data, teatro adresas ir bilietų įsigijimo būdas bus pranešti šio laikraščio skiltyse.

Pastatymo biudžetas šiuo metu yra \$12,000, Viena akcija ("share") — \$180.00. Minimalus investavimas — trečdalis akcijos, \$60.00. Besidominantieji investavimu į šį pastatymą (investavimas gali būti ir grupinis), platesnės informacijos gali kreiptis šiuo adresu: A. Landsbergis, 87-20 125 Street, Richmond Hill 18, New York.

BRIDGEPORT
CURRENCY EXCHANGE
Daily Auto License Service.
Checks cashed — Money orders.
748 WEST 35th STREET

7 — NAUJIENOS. CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, NOVEMBER 28, 1959

KAUNAS NUO VYTAUTO KALNO

Nuo Vytauto kalno, kada lėtu žingsniu, vos koją už kojos kabindamas, praėjęs Pieno centro užkandinę, pasuki siauru takeliu į kalną, atsiduri prie pat kalno briaunos, stebiesi, koku žaismingu vaizdu, išpūdingu reginiu, sodria medžių žaluma atsivėžia Kaunas. Atsisėdi, ranka paremi galvą ir žiūri žiūri... plaukia sieliai Nemune, kaip ižas, vienas pas-

kui kitą. Ant sielių bernai, tikri kaimiečiai, nusimetę kalinius, pasispiaudę delnus... Tolumoje, už Aleksoto, kur plačiuose laukuose, lyg gilios marios, tarytum sraunios upės, banguoja, supasi aukšti javai, leidžiasi saulė, pamažėl, nesukbėdama, raudonomis rožėmis išsiliedama. Iš pievų, iš arimų, visais takais ir keleliais, pareina žmonės, linksmi artojai pargrįžta.

Kaune prityla triukšmas, gatvėse išžiebta žiburiai. Šiltas vakaras tamsiais šešėliais klostosi ir gėlės prie Soboro varva šaltąja rasa. Vėjelis toks lengvas, gaivinantis,

drungnas kaip vanduo Nemune, atpučia į miestą margųjų lygumų saldžią kvapį.

Laisvės alėjoj žinomas dailininkas maunasi ant galvos pavalkus, jis užsispyrė patraukti bričkutę, pabūti vežiko arkliu.

NAUJI IR VARTOTI BALDAI
Jei matėt kitus, dabar pasimatykit su mumis. Pirmos rūšies baldai, prieinamai. Jei teiraujatės pirkti naminių reikmenų arba baldų, kreipkitės pas mus. 24 valandų perkraustymo patarnavimas mieste ir jo apylinkėse.
1852 W. Chicago Ave. HU 6-4385

WESTERN
CURRENCY EXCHANGES
Daily Auto License Service.
Checks cashed — Money orders.

6254 SO. WESTERN AVE.
7054 SO. WESTERN AVE.

IT DOESN'T SEEM POSSIBLE
but the **SPEED QUEEN**
AUTOMATIC WASHER
gets better and better every year!

look at the dream features
in this **NEW 1960 model**

NOW ON DEMONSTRATION

SIMPLE, QUICK DIALING
For a load of normal fabrics, you merely push all switches UP. For delicate fabrics you just push all switches DOWN. For variations in soil or fabric, press individual switches. Simple, fast, positive.

LINT and GRIT REMOVED 4 WAYS

- LINT CATCHER**
Screens out lint and fuzz while clothes are washing.
- LINT-E-JECTOR**
Lint and loose dirt float over top during first overflow rinse.
- SEDIMENT EJECTOR**
Sand and grit are forced out when tub spins.
- FINAL POWER RINSE**
Final overflow rinse with agitator working removes any remaining lint.

Result: A sparkling clean, lint-free wash.

Plus
Speed Queen's ever-popular
STAINLESS STEEL TUB
rust-proof, chip-proof guaranteed for life

BLEACH and RINSE CONDITIONING CENTER
Just pour liquid or powder bleach in left receptacle when washer is started and at proper time it is safely diluted and allowed to run into tub while clothes are washing. Rinse Conditioners (placed in right receptacle) are added to rinse water automatically.

SPECIAL CYCLE
for silks and woolsens
NO-SPIN SWITCH
for drip-dry garments

DRYERS TO MATCH

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

AIFONSAS NAKAS

Trečiasis "Darbo" numeris

Atėjo kiek pavėlavęs ir truputį sulysęs. Tačiau, argi puslapių skaičiuje vertybės kaina? Užtenka 32. Užtektų tiek ir ateity, tegu tik reguliariai eina ir išlaiko aukštą kokybę.

Beje, kokybė... Pasiknisi-me turinyje. Apie 15 straipsnių, keletas (tiksliai — trys) eilėraščių, 5 iliustracijos, 3 laiška redaktorui, keletas reklamų, na, ir, paskutiniame viršelyje, jau per kelius numerius kartojama "Darbas yra kaip druska..." Išskyrus nebereikalingą druską (persūdymas!) ir dar gal vieną kitą smulkmeną, beveik vis traipsniai originalūs, neilgi, įdomūs. Įsidėmėtina, kad akademinio stiliaus šiame numeryje daug mažiau, negu ankstesniuose ir dauguma straipsnių visiškai suprantami eiliniam skaitytojui. Straipsniai sudėlioti, mano išmone, labai vykusiai: pradėta liečiančiais pavergtą tėvynę, ir baigta suvažiavimų aprašymais bei skaitytojų laiškais.

Pirmasis, Petro Širmonėlio straipsnis, "Pastangos tarnauti Lietuvai", gvildena dabartinius lietuvių tautos atsiekimus, rusų pastangas juos visur nustelbti ir išėivijos uždavinius tarnaujant pavergtai tautai. Pasisako už kultūrinį (Bendruomenė) ir politinį (Veiksniai) darnų darbą išėivijoje, nes vien jau mūsų, kaip sąmoningų lietuvių buvimas išėivijoje, daras padrasinimą vargstančiai tautai.

J. A. inicialais pasirašiusio "Kontaktai ir bendradarbiavimas", atrodo, lyg ir rentų Alg. Šalčiaus poziciją už kultūrinį bendradarbiavimą, tik kiek kiloje formoje: būti su okupuota Lietuva nuolatiniame kontakte. Svarbiausia, neniekinti tautos pastangų priešintis okupantui kitaip, negu su ginklu. Esą, tautos kova "...įvairuoja intensyvumu, apimtimi, taktika, inspiraciniais motyvais ir įvairiausiom aplinkybėm, kokių tik gyvasis gyvenimas gali patiekti". Ir: "Tie, kurie savo patriotizmą seikėja neapykanta dabartinei Lietuvai, kažin ar tik netalkininkauja okupantui? Vengimas sąlyčio su priešiu vargu ar pateisinamas nors ir kilniausiais principais".

Labai įdomiai rašo apie okupuotos Lietuvos studentijos gyvenimą, neseniai į Vakarus atvykęs studentas J. Merkys, straipsnyje "Lietuvos Akademinis jaunimas šandien". Išguldomi visi studentų džiaugsmas ir vargai. Rašoma jaunuoliškai giedrai, nors iškeliamą visa eilė okupanto daromų skriaudų. Daug teko skaityti emigracinėje periodikoje (Eltos žonios, ar iš laišku?) apie studentų žemą moralę, girtavimą, etc. Nieko panašaus nėra šiame straipsnyje. Čia iš jo reiktų daug cituoti, bet tiek daug, kad geriau suinteresuotieji tepasi-skaito patys šį straipsnį

Darbe.

Poeziją šiame numeryje atstovauja Antano Rūko "Trys peizažai": "Gluosnis", "Pievos" ir "Upelis". Pirmasis trumpiausias ir geriausias. Va jis ištiesai:

"Sumerkęs kojas vandenyje, vidudienio kaitros virpėjime gaivinasį pasegęs gluosnis, suplyšusia, dryžuota miline ir kepure žalia.

Prie kojų baltosios lelijos, pražiodžiusios geltonas gerklės, vos beužčiuopiamoj tekmeį linguoja.

Aplinkui plačiabryčiai lapai supas, pilki padangių debesiukai ir kitas gluosnis, aukštyn kojom".

Paskutiniojo peizažo ("Upelio") pabaiga, deja, labai banalios spalvos ir nepoetiška (cituoti būtų per ilgą). Prisimenu, pereitame Darbo numeryje (o gal užpereitame? nebeturiu nė vieno po ranka) tilpo puiki Rūko poema, ir, jei neklystu, J. Penčylos piešta poeto galva. Jeigu tikrai poeto portretas jau šimet čia buvo, tai kažin ar bereikėjo jį pakartotinai dėti prie peizažų?..

A. J. Greimas, nepaprastai įdomiuose užrašuose „Tarp šiapus ir anapus“, kultūringai ir įtikinamai atsiskaito su jį palietusiu A. Baltaragiu (dėl santykių su okupuota Tauta). Toliau, prisimines V. Kavolio atsiųstą kultūrinę anketa, šiūlo išleisti specialų Darbo numerį, kuris parodytų, kaip įsikūres ir kaip gyvena lietuviai šiame krašte. Nusiskundžia, kad skaitydamas JAV lietuvių spaudą, negali susidaryti net apytikrio lietuvių gyvenimo vaizdo. Ir paskutinis 5 eilučių poskyris: Aziją pasiekęs gandas, kad Demokratinio Darbo Talkoje nesutarimai. (Apie tai užsiminsiu vėliau).

Antano Rūko straipsnis "Dailininkas - poetas" šviesiai aptaria Viktoro Petravičiaus kūrybą. Tikrumoje, pusė straipsnio paskirta epinei kūrybai, į kurią įrikuoja ir V. P. ir tik antroji pusė liečia vien V. Petravičiaus kūrybą anksčiau ir dabar, emigracijoje, visur labai palankiai įvertindamas. Nors apie meną ir ypač apie jo kritiką suprantu labai mažai, bet A. Rūko straipsnis tikrai šį tą duoda ir paprastam profanui. Daugiau lokių straipsnių meno klausimais!

Į patį žurnalo vidurį patupdytas pats nuostabiausias, D. L. Adominio straipsnis "Kampininko užrašai" (tur būt, redaktorius širdžiai artimiausias?). Nors autorius didžiuojasi esąs su šluota apsiginklavęs Motorolos fabrike, bet netikėsi, kad tai ne piktasis jaunuolis iš pereitų metų Darbo krypties. Besišvaistydama su šluotkočiu, D. L.

(Daugiau 9-me pusl.)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PProspect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PProspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: RERepublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: PProspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Trečiad. ir Šeštadienį tikrai susitarus

PR 6-1795, rez.: TRemont 9-5890

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos tik pagal susitarimą.

Ofiso telef.: Virginia 7-0036

Rezidencijos: Beverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6003
Rezid. tel.: RERepublic 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso telef.: GA 5-4800

Rezidencijos: GA 3-6630

Dr. Gražina-Irena

KAGANIEC
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10002 SO. KEDZIE AVENUE
Kasdien 4-7. Šeštadieniais 2-5.
Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210

Jei neatsiliepia šaukite KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val: kasdien po pietų nuo 12-3:00
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketv nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų.
Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4063 ARCHER AVENUE
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet, 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — Namų BE 3-7786

DR. M. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos tik susitarus.
PProspect 6-1930

Telef. ofiso: CLiffside 4-2896

Rezidencijos: WAlbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampus 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų
Šeštadieniais 2-6 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PProspect 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v., šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
Rezid. telef.: GIBson 8-6195
Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketv. ir Penkt. 2-4 val. ir 6-8 val.
Trečiadieniais ir šeštadieniais nepriima ligonių.

C. Z. VEZELIS

DANTŲ GYDYTOJAS

4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2246
Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31-os gatvės)
Priėmimo val.: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštad. 1-4 val. po pietų.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PProspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829

Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Treč. uždaryta. Penkt. ir šeštad. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras

MICHEL

Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARds 7-6616
PIRKITE JAV TALPYMO BONUS

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU

(MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituania Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, NOVEMBER 28, 1959

(Tęsinys iš 8-to pusl.)

Adominis duoda įdomios lietuvių JAV parapijų (aišku, katalikų) statistikos, su 5 milijonų dolerių kapitalu, bet ubagiškoms, keltant dalio promilės nuo anų milijonų lygimis, aukomis tėvynės laisviniui. Turint galvoje, kad JAV lietuvių kairė yra nedaug menkesnė skaičiumi, negu tie bažnytiniai, bet jokiems fondams nesuaukvoja nė kelių dešimčių tūkstančių, kad be reklamų galėtų verstis Naujienos ir Keleivis, kad Darbas išeitų kaip laikrodis, turėdamas gerai apmokamą redakcinį kolektyvą, užtektinai popieriaus ir rašalo... kad galėtų sotūs, apengti veteranai, kaip Bielinis, Kaminskas ir kiti rašyti savo atsiminimus, kad... kad... Anie aukvoja bijodami Dievo ir mirties. Kurie gi Dievo nepripažįsta ir mirties nebijo — neaukvoja niekam. Tiesa, ar ne? Krinta, kaip lapai, mūsų senieji socialistai (turiu galvoje kad ir mano Detroitį), o jų keli ar keliolika sunkiai sukaltų tūkstantėlių dažnai palieka... turtingo krašto valstybės izdai. Tiek apie statistikas. Apie vienybę rašydama Adominis nusirašo nebe kaip piktas jaunuolis, bet kaip bitnikas. Girdi, Kudirka suardė carų ir ganytojų vienybę (?) ir prikėlė tautą; šliūpas suardė lenkų-lietuvių katalikų vienybę JAV ir gimę lietuvius; Išvada: šalin sušvinkusių vienybę. Jeigu šliūpo palyginimas šiek tiek logikos ir turi, tai Kudirkos atvejis — šimtaprocentinis sofizmas. Daug apie šį straipsnį būtų galima pasakyti. Bet juk reiktų jį visą pakartoti. Nežiūrint bitnikiško piktajaunuoliško stiliaus ir atvirkinės logikos, jis priverčia susimąstyti ir... nuilūsti.

Toliau dr. P. Reklaitis rašo apie išgarsėjusio mūsų tapytojo Alberto Vesčiūno parodas Prancūzijoje ir Berlyne; J. Kaminskas apie Unijos konferenciją; J. V. apie Socialistų internacionalo VI kongresą; A. Šeikas apie "Sudvasintą liberalizmą" (naują Prancūzijos liberatų sąjūdį, bandantį apjungti ir jais artimus socialistus ir kitus); J. Kiznis ("Nevien kritika kalta") apie paskutinį Literatūros lankų numerį; A. K. apie sovietų parodą Niujorke; Nora Gugienė pamini Kazio Liutkaus mirties sukaktuves. Toliau, apie šviesos-Santaros stovyklą, LDD suvažiavimą, na, ir "Mums rašo".

Negaliu tylomis praeiti pro J. Kiznio Literatūros lankų vertinimą. Priminę Lankuose pirmame puslapyje talpinant Archibald McLeish eilėraštį apie stovinčio vandens, prūdo žuvis, lankininkus lygina su tomis žuvimis. Deja, p. Kizni, kas gi sutiks?! Jeigu jau tokiais vaidintumei Aidų generalinė linijon įrikuotus, — gal būt, tik ne lankininkus.

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —SATURDAY, NOVEMBER 28, 1959

Antras atvejis — Antanas Skėma. J. Kiznis jo "Baltą drobę" randa "nei balta, nei juoda", o tik nuobodė... Protestuojant "Baltoje drobulėje" yra labai daug balto ir juodo, ypatingai juodo, ir joje tiek tragikos, kiek nė šimto partizanų žuvinas Draugo atkarpoje neparodys! Kaip gi tokia knyga gali būti nuobodė?! Šitai jaučia, paties Kiznio žodžiais, eilinis skaitytojas nesąmoningai, širdimi, nors žodžiais išreikšti ir negali. A. Skėma, anketoje, Lankuose neteisingai apstumdė Kiznį ir kitus. Atsilygindamas Kiznis galėjo duoti čia stiprų ir pelnytą antausį Skėmai dėl kito dalyko: necenzūriško, tiesiai barbariško Pūkelevičiūtės išdergimo ten pat, toje pat anketoje.

Būtinai tenka sustoti ties Kazio Liutkaus metinėmis: Trumpame straipsnyje p. Gugienė papasakojo apie šviesų Čikagos socialdemokratą, kuris, dėja, mirdamas turto nepatiko, bet ką paliko, tai bus pavyzdžiū kitiems: šimtine Lietuvių Darbininkų d'jai, šimtinė Darbu, šimtinė Keleivini, šimtinė Naujienoms!

J. Garnys, aprašydamas šviesos - Santaros stovykloje gyventus santykių su Lietuva klausimus, V. Trumpos referatu remdamasis, bara JAV lietuvių laikraštinius už pasilikusių vergijoje tautiečių kūrybos niekinimą. Cituojų: "Ar šie blaivūs paskaitininko žodžiai ras atgarsio Prunskio, Šimučio, Brazaičio ar Grigaičio stiliaus laikraštiniuose bei jų masto politikuose, sunku tikėti". Bet kur gi Raila, Gaidžiūnas? Ag, palaukit, palaukit: gale straipsnio Garnys verkšlena, kad *fašistais* esą pravardžiuojami visi tie, "... kurie kur nors ką nors turėjo drąsos nesutikti su jų skelbiamomis mintimis". Va, kuo tas šviesietis - santarietis kvepia ir kodėl, žinoma, savo šventųjų prie kitų "Šimučio Grigaičio stiliaus" rašėvų nededa!

Bendrai paėmus, Darbas liko įdomus; įvairūs ir turėtų būti skaitytas ne tik visų kairiųjų. Galia, kad kaip p. Greimas pastebėjo, o toliau ir aprašinėjant LDD suvažiavi-

ma pasitvirtino, Demokratinė Darbo Tarka nebesutelpa Darbo redakcijoje ir veda kažkokią užkulisinę kovą savo tarpe. Jeigu žurnalas dėl kažkokių asmeniškų ambicijų sužlugtų, vyrai, po metų ar kitų jo nebeatkurtumėte, šiuo gi metu, į vyriausiojo redaktoriaus kėdę atsisėdusį Joną Kiznį, tenka pasveikinti, nes jo pirmasis numeris — pirmasis kūdikis yra gražus ir sveikas.

A. L. STRACHAN & SON
Highest Quality Coal & Fuel Oil.
Serving Chicago and for over 50 yrs.
For prompt delivery call
"MAC" in order Dept. RE 7-3860
2209 WEST 69th STREET

Siuntiniai į Lietuvą

Patarnavimas nuo \$5 iki \$9.50.

Overseas Cargo Co.
514 W. Pershing Rd. (39th St.)
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: OA 4-9079
Vedėjas: P. NEDZIŪSKAS

ISIGYKITE LSS LITERATŪROS FONDO

gražiai išleistas mūsų tautos atgimimą vaizduojančias knygas!

S. KAIRIO, LIETUVA BUDO, 416 psl. — kaina	\$5.50
K. BIELINIO, DIENOJANT, 464 psl. — kaina	\$6.00
K. BIELINIO, PENKTIEJI METAI, 592 psl. — kaina	\$6.00

Knygos kietai įristos ir iliustruotos.

Isigykite jas įvairių progų dovanoms!

Jas gausite NAUJIENOSE ir Lit. Fonde šiuo adresu:

K. BIELINIS, 70 Fifth Avenue, 9th floor,
NEW YORK 11, NEW YORK

TONY'S AUTO SERVICE STATION

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9468

Automobilių motorus labai gerai pažįstantis Antanas Kralkauskas sąžiningai ir nebrangiai pataisys; išlygins ir nudažys bet kokią mašiną; jei kreipsitės viršuje nurodytu adresu.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją patenkinamo A-1 rūšies stako lentų ir namams materioly.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

2039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

NELAUKITE — RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šlap ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaimet litikus, neturėsite jokių namalonumų.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CENTRAL 6-5208

Generaliai Agentai Šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Pradžiuginkite saviškius siuntiniu šventėms!

Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitai mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

Licensed by USSR

SIUNTINIAI SIUNČIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ

LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTGUDIJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, IR KITAS RESPUBLIKAS.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel.: CHelsea 3-2583

Tik vyriausioji istaiga atdara kasdien nuo 9-6; Sekmadieniais nuo 9-4.

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-743039 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. MARket 2-2877132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724900 Literary Road
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWer 1-1461332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674308 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. ANdrew 8-504011339 Jos. Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-3980632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel. WALnut 5-8978

Mūsų didžinė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresu pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Istaigose yra pirmos rūšies didelis pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informaciją apie naujas mūsų normas ir patarnavimus.

Tvarko MUKAS ŠILEIKIS

Aštuoni milijonai po lova

UNITED PRESS-NAUJENŲ PHOTO
"Madona su šventaisiais", seno Italijos dailin. Rafaelio Santi darbas, rastas vieno italų imigranto paveikslų kolekcijoje jo namuose Pasadena, Calif. Visas rinkinys įvertintas apie 8-10 milijonų dolerių. Imigrantas aiškina, kad paveikslus jis ir jo sesuo Maria Hataburda paveldėjo iš savo senelių ir prosenelių Italijoje.

"Stebuklą" būna ir mūsų laikais, kaip va, neseniai laimė nusišypsojo Pasadena, Kalifornijoje italų imigrantams Alfonso Follo ir jo seseriai Maria Hataburda, kurie turi 10 vertingų renesanso meno kūrinų, perėjusių karta iš kartos, o dabar esanti jų nuosavybė. Bet jie nežinoję nei pinigines, nei menines jų vertės. Kai kurie paveiksai buvo laikomi suvynioti po lova, kiti ant parėmių užtraukti. Pasikliaujant čekagiškio meno apkainuotojo ir paveikslų restauruotojo Alexander Zlatov-Mirsky teigimu, tie paveiksai turėtų būti tikri renesanso dailininkų Rafaelio "Madona su šventaisiais", Cavallino "Sv. Cecilija", Michelangelo da Caravaggio "Magdalena" ir kt. esą originalai ir verti 8 milijonų dolerių. Bet galutinio žodžio apie tų paveikslų tikrumą niekas dar netarė. Specialistai nenoriai reaguoja į "atradimus", žinodami, kad senameistrių kūriniai yra visi metrikuoti ir žinomi, kur jie yra. Yra paskleista tūkstančiai gudrių specialistų nukopijuotų labai vertingų meno kūrinių. Be persvietimo spinduliais ir cheminės analizės yra rizikinga daryti išvadas. Paveikslų kopijuotojai yra ištraukę iš žmonių milijonus dolerių.

Brangųjį meną nėra lengva atgabenti dėl muitinės kontrolės. Jeigu minėti pa-

veiksmai iš tikrųjų būtų autentiški, tai jų pirmieji savininkai yra mirę. Spauda šį paveikslų "atradimą" labai išreklamavo ir kėlė didelę sensaciją, pabrėždama ne tiek meninę paveikslų vertybę, kiek piniginę.

L. A. M. Klubos posėdis

Lapkričio mėn. 22 d. Jaunimo Centre klubo patalpose įvyko Liet. Amerikiečių Menininkų Klubos posėdis. Revizijos komisija peržiūrėjo Č. Galerijos ir Menininkų Klubos buhalterio vedamą sąskaitybą, ir radę viską tvarkoje, patvirtino.

Posėdis buvo darbingas. Ap-svarstyta eilė aktualių klausimų, kurių tarpe lėšų telkimas Čiurlionio Galerijai kūriniams pirkti. Pasirūpinta paskaitų rengimu.

63-ji Amerikos meno paroda

Trečiadienį, gruodžio 2 d. Chicagos Meno institute (antrame aukšte) atidaroma 63-ji Amerikos dailės meno paroda. Tai eilinė paroda, kurioje turi atsispindėti šių dienų kulminacinis modernio meno taškas. Iš to sprendžiama meno pažanga ir atsiekimai. Dauguma eksponatų parinkta muziejų kuratorių.

Archetipas: originalumo šaltinio forma, iš kurios panašios formos yra kitusios.

B A D A S

Iš autoriaus pomirtinės, dar jo paties paruoštos ir "Lietuvių Dienų", Los Angeles, išleistos apysakų knygos "Vyskupas ir velnias"

I.
Ir šiandien mes žvejojame. Visas ežeras pilnas žmonių. Iš toli, iš kitų kaimų ateina. Ištisi būriai, su tinklais, su dvibradžiais. Moterys, vaikai braidžioja pakrančiais ir žvejoja sietais.

Dieną ir naktį nebrenda žmonės iš vandens. Vanduo dumblynas, užterštas maurais, o mes vistiek laukiam, kad dar kam pasiseks sugauti žuvis.

Traukiam valkšnį po valkšnį, o kulyj vis toks pat dumbblas, jau kiek kartų įkliuvę maurai.

Vakar per visą dieną niekas nerado nei vienos žuvies. Buvo tylu, netarta nei žodžio, ir vis dėlto sutemus niekas negrįžo namon.

Kažin, ar dar miega kas? Visų akys raudonos, užpurtusios. Atrodo, kad jos visados pusiau miega. Žiūri tik į vandenį, į šviesą ir negali visškai užsimerkti.

Šiandien apie vidudienį pasitaikė trys senos lydekos. Darbas bematant sustojo ežere. Ir vyrai, nuleidę rankas, bridė ton vieton.

Lydekos blaškėsi kulyje lėtai, žiopčiojo uždusdamos. Žmonės žiūrėjo į jas.

Labai nesidžiaugė nei tie, kurių tinklan jos įkliuvo, nepavydėjom nei mes, stovėdami aplinkui.

Nei nepastebėjom, kaip, po truputį piaustydami, visi pasidalinom ir čia pat suvalgėm.

Ir vėl, viską pamiršę, toliau žvejojome. Gal ir dar kaip sugausim.

II.

Namie, kas būtų galima įdėti burnon, nieko daugiau neliko. Vakar mama peršlavė svirne aruodus, — nieko nerado.

Tėvas iš pat anksto miške. Ieško ten medžiuose kempinių. Mama prisiminė, kad jas išvirus galima valgyti.

Tik tėvas vis dar negrįžta. Galbūt, kad kiti jau seniau žinojo ir viską išrinko.

Aš ir sesuo ieškom sode pernykščių obuolių. Kartą aš buvau radęs vieną sudžiūvusį, šakų tankmėje. Šiandien taip pat radau vieną, tik labai mažą.

Kas gerai, radom pernykščių slyvų. Buvo gardžios. Kelias riešučiūkas pririnkom patvoryj.

Gaila, kad šiemet neauga dilgynės ir dobilai. Jų ir šaknis sušutinus buvo galima valgyti. Dabar jų niekur nėra. Kitą žolę, ak, valgo kiti, tik kažin kodėl labai greitai miršta. O! kad dar būtų žievės ant obuolių.

Rytą mūsų kaimas matė laukais pralekiantį arklį. Gaudė, gaudė, bet arklys išrūko. Iš kur jis buvo, niekas nežino.

Ore jau niekados nepasirodo paukštis. Jei dar kur pamatyti vievėrsį ar varną, tai

slankioja stačiai žeme. Gal dar yra ir kitų paukščių, tik kur jie laikos, niekas nematė.

III.

Mano sesuo rytą užmigo ir daugiau neprisikėlė.

Aš dabar bijau būti namie, kad neužmigčiau. Pastoviu kur prisišliejęs, jaučiu, kad mane pradeda duobėn traukti, ir vėl toliau einu.

Mama su tėvu ne taip bijo miego. Jie dar ir paeina greičiau nei mes kiti.

Bet nei mama, nei tėvas neverkė, kai sesuo neprisikėlė. Mes dabar tik matom vienas kitą, daugiau nieko. Rodos, ir svetimi, ir savi tie patys.

Aš eisiu laukuosin. Tik ne pamįškėn, ne paupin. Ten tuojau apima miegas.

Laukų dabar niekas nedirba. Jei kur daiktai ir auga vasarojus ar rugiai, niekas nelaukia, kad jie būtų piaučiami.

Dangus vis raudonas, ir vėjas nepučia. Nei vieno debesio, tik ore lyg dūmų pilna.

Aš einu, taip nubosta vaikščioti. Nieko, nieko nenoriu, tik bijau, kad neužmigčiau.

Vienoj pievoj sutikau piemenį. Jis vaikščiojo ratu ir galva nusviręs ieškojo ko. Neklausiau, pats pasisakė, kad ieško duonos. Pernai ganydamas kažin kur ją pametė.

Jau leidžias saulė. Visa tokia raudona. Grįžtu namon.

Kai saulė leidžias, kaime renkas žmones. Vieni šneka, kad pasakojas! Kiti visą laiką tyli. Bet vis dėlto visi spiečiasi būrin.

IV.

Aš valgyt visai nenoriu, ne, tik bijau, kad neužmigčiau. Miegas tiek traukia...

Turbūt, buvo gerai, kai žmogus turėjo ko valgyt. Ko norėjo, beveik viską galėjo gauti. Žmonės tada galėjo greitai vaikščioti. Margiotės, rodos, dainuodavo, pindamos vainikus.

Dabar tylu. Niekur niekas nevažiuoja, neina. Niekur niekas nesiskubina.

Dabar žmonės ne valgyt ieško, tik bijo užmigt. Kai tik nepasisergsti, jau neprisikelia. Klaidinėja žmonės laukais, vis po vieną. Slapstos nuo miego. Jau ir vienas kito vengia susitikti.

Atėjo žinia, kad kažin kas atveš daug valgyt. — — — Jei būtų toks valgis, kad miegą nenorėtum! — — —

Dangus vis raudonas, saulė daros dar raudonesnė. Ore jau, rodos, skraido juodi paukščiai.

Šiandien nusileis saulė, ir rytoj kažin ar patekės. — — —

Negaliu ilgiau atsispirt... neneša kojos, nepakeliu rankos.

Eisiu kiek primigt. — — —

SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Lietuvių Krikščionių Demokratų S-gos Jaunimo sekcija Clevelande leidžia savo jaunimui skirtą žurnalą "Jaunimo Žygiai", kurio vyr. redaktorius yra Algirdas Kasulaitis. Man su juo nekarta teko pasikalbėti įvairiomis temomis ir jis man padarė labai gerą įspūdį. Jo redaguojamas žurnalas, ypač paskutinis nr. (1959 m. 19-20), vertas dėmesio, nes jame apstu ne tik medžiagos jaunimui, bet ir aktualių temų šių dienų Lietuvoje, vienybės ir laisvinimo klausimais.

Žurnalas 76 pusl., todėl neįmanoma jį plačiau apžvelgti, tačiau vienu kitu klausimu norisi kiek apsistoti.

Julius Graurogkas, buv. Kauno Vytauto Didž. Universiteto rektorius, straipsnyje "Krikščionių demokratų ir frontininkų ginčo klausimu", ieško būdų grąžinti frontininkus į Krikšč. dem. eiles. Tai grynai Kr. dem. ir frontininkų vidaus reikalas, mažai teigiamas kitų pažiūrų žmonių, tačiau kiek įdomesnis paties profesoriaus paaiškinimas, kad šis ginčas būtų atiduotas išspręsti Kardinolų Kolegijai, ir tai siūlo padaryti patiem frontininkams per savo žymų veikėją prof. Zenoną Iwinskį, kuris gyvena Romoje. Čia pat prof. J. G. savaip pagrasina:

"Bet jei frontininkai tokiam žygiui nesiryš, mums katalikams neliks nieko kito, kaip ieškoti kelių, kuriais frontininkų programa galėtų būti kardinolams pateikta".

Reikia pripažinti, kad šis faktas savaip nušviečia Lietuvos Krikščionių Demokratų (politinės. A. S.) partijos priklausymą nuo Romos katalikų Bažnyčios direktyvų.

P. Str. straipsnyje "Timeo Danaos" polemizuoja su J. Liūdžiūni dėl jo straipsnio "Iš mūsų idėjinės kovos" ("Naujienos" 167 nr. š. m.).

J. Liūdžiūnis apie savo opونتą rašė:

"Baigdamas P. Str. straipsnio apžvalgą, negaliu nesustoti ties viena iš stambesnių polemikos priemonių, kuri būdinga prastai žurnalistikai..."

Šios ištraukos tonas kiek išsukiantis ir P. Str. taip atsilygina:

"Nurodėme net dešimtį p. J. L. visai nepaliestų ir iš esmės neatsakytų esminių diskusijos klausimų. Ir tai dar nevisi. Kam naudos iš tokio savo kelių pametusios, į dautas nuvestos polemikos? Ir taip rašo spaudos žmogus, drįstąs dargi kitus mokyti "geros žurnalistikos".

Man neatrodo, kad p. P. Str. straipsnio pabaigoje iškeltas faktas apie Clevelando Krikšč. Dem. užuojautą J. Liūdžiūni, kai jis tautininkų spaudoje buvo apšauktas bolševiku, derinasi su šia polemika. Mano supratimu, padarius gerą darbą, nebūtinai jau turi būti viešai ir pasigirta.

Skaitancioji visuomenė žinojo, kad tiek p. Str., tiek ir p. J. Liūdžiūnis yra pakankamai geri žurnalistai, bet juodu neišvengė vienas kitam "pamokslėlių".

Spaudos apžvalgoje "Noblesse Oblige" straipsnyje nagrinėjamas V. Rastenio duotas savo ranka rašytas NKVD tardytojams parodymas, straipsnio viršuje net pastaciaus klausimų: "Tardymo protokolas ar išdavimo dokumentas?" Čia Kr. Dem. jaunimo spaudos žodis yra pilna to žodžio prasme kaltinamasis aktas nusikaltėliui:

"Iš V. R. pasiaiškinimų Darbininkui visai nematyti, kad jis bent kiek būtų spyregsis prieš neteisius tardytojo reikalavimus. Jis sakosi tik norėjęs užkšti gerklės tardytojams. Kuogi? Kitų žmonių, dargi savo idėjos draugų galvomis, jų likimu? Valstybės vyrai taip nedaro".

Kiek žemiau:

"Dabar gi V. Rastenio ranka rusiškai parašytas sovietų tardytojams parodymas, kad ir nėra laisva valia padarytas nusikalstamas išdavimas, bet jis vis dėlto yra parodymas gana jau menko, silpnos valios, jokių idėjų ir didvyriškumo neturinio pilkos minios žmogelio, o ne valstybės vyro, buvusio Lietuvos valdančios partijos vadu, o tremtyje pretenduojančio būti už Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą geresnio ir kovingesnio Lietuvos laisvinimo veiksnio vad. LNT vadu".

Skryje "Mintys ir Žodžiai" drąsiai sakoma teisybė:

"Iš ko juokiasi tautininkai? Lietuviškieji tautininkai mėsta iš daug ko juoktis, kaip ir jų organas Dirva. Tačiau tas juokas vis toliau vis mažiau linksmina, nes jis darosi nebejuokingas. Štai neseniai Dirva visa besišypsodama rašė, kiek juoko turėjo tautininkai savo suvažiavime, kai buvo perskaitytas Amerikos Lietuvių Tarybos Vykd. Komiteto sekretoriaus Dr. Pijaus Grigaičio sveikinimas. Tiesa, būna visokių sveikinimų, tad gal

šis buvo juokingas? Ne. Jame Amerikos Lietuvių politikos veteranas kviečia posėdžiaujančius tautininkus į bendrą, vieningą kovą už tėvynės Lietuvos laisvę. Argi tai juokinga? Gal, gi, Dr. P. Grigaitis neprašytas brovėsti į jų suvažiavimą? Irgi ne! Jis kaip sekretorius buvo gavęs visam ALTUI pakvietimą, ir į jį mandagiai atsakė tuo sveikinimu. Argi tai juokinga?

"Sunku patikėti, kad tokie dalykai dėtusi tarp kultūringų žmonių. Sunku patikėti, kad lietuviai gali juoktis iš kvietimo į bendrą darbą už tėvynės laisvę, tik dėl to, kad kvietėjas ne jo grupės. Iš kitos pusės, ir laukinės tautelės, kurios neturi protokolo šefų, nekviečia svečių, kad paskui iš jų viešai juoktųsi. Todėl ir tas tautininkų juokas skamba kažkaip pamišėliškai klaidingai".

Jaunieji Kr. D. nebijo atvirkomis akimis pažūrėti teisybei į akis.

Under new Ownership:
PIZZA BY FASANO
GERALD MICHELS, PROP.
2808 W. 55 ST. PR 8-4030
● Pizza ● Italian sandwiches
● Ravioli ● Spaghetti
BREAKFAST AND BUSINESS MEN'S LUNCHES SERVED DAILY.
Hours: Daily 8 AM to 1 AM
Friday and Sat. 8 AM to 3 AM
Sunday 5 PM to 1 AM
We deliver Also table service

WILLIAM P. LAUX
MUSIC STUDIO
4417 No. Melvina Ave.
Kildare 5-3015, Ext. N
● Accordion ● Reed
● Brass ● Voice
● Organ ● Violin
● Piano
ALL INSTRUMENTS TAUGHT
A Faculty of Artist Teachers
Register now for the Fall Term.

Arthritis - Rheumatism
Si nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kuri sukėlė artritis ir reumatizmas. **Mostis, 98c. Tabletes \$3.50 pas jusų vaistininką.**

CHICAGO SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARZAS
BUČODARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

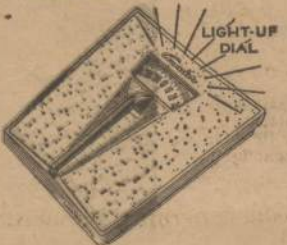
PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAJNA
R. SERENAS
2047 W. 67th PL. WILBROOK 5-8063

STANKUS
Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybų pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonas:
PROspect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

GRADINSKAS
1960 METŲ TV APARATAI išsimokėtinai. — Priimam senus. RADLAI, FONOGRAFAI, VOKIŠKI APARATAI. PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. FRONTIER 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

SOPHIE BARCUS
RADJO VALANDA
Visi programai iš WOPA, 1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien, nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. cyto
Seštadieni ir sekmadieni nuo 9:30 iki 9:30 v. ryto
VARARUŠKOS pirmad. 7 val. v.
Tel.: HErlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

The scale you can read in the dark!

- Step on it and dial lights up
- Weighs accurately on rugs or any floor
- 300-lb. dial with extra large numerals
- Pick-up handle
- Other models from.

✦ **Counselor**

GLASER'S APPLIANCE AND FURNITURE CO.

5115-5123 S. Kedzie Ave. PROspect 6-1790

Open Monday and Thursday Evenings

Mes mokame **4.20** **MIDLAND**
Savings and Loan Association
ant specialių "Bonus" Taupymo sąskaitų kiekviena sąskaita iki \$10,000. - apdrausta Federalinėje Draudimo įstaigoje.
Isteigta 1914 m. Kapitalas \$5,000,000.00 August Soldatas, Prezidentas
4038 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILL. Tel. LA 3-6719

MOVING **APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
IS TOLI IR ARTI
Ciepiji dienai t-kei-Grayklausis kraustymo frankiai
Tegu metu patyrimas - Pigus ir saulintinas pataravimas
UOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WILbrook 5-9209

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, NOVEMBER 28, 1959

MOKSLO ŽINIOS

Kaip pasisaugoti artričio

Apie 250,000 amerikiečių ateinančiais metais apsirgs liga artritis, perspėjo Illinojaus Arthritis and Rheumatism fondacija, sykiu patardama, kas daryti.

Kadangi medicina nežino, kas yra tos žalojančios ligos priežastys, nieko negalima padaryti jai išvengti, bet yra galima prilaikyti ligos tolimesnį išgalėjimą ir rimtą sąnarių sužalojimą, jei liga pradeda gydyti anksti. Laiku pasisaugojimas ir gydymas nors ligos visiškai ir nepagydydys, bet ją tiek sulėtins, kad nereiks pasidaryti invalidu.

Kokie yra artričio simptomai? Fundacija nurodo tokius:

1. Nuolatinis skaudėjimas ir sustyrimas atsikeliant.
2. Skausmas ar jautrumas kuriame viename sąnaryje.
3. Mažiausiai vieno sąnario sutinimas.
4. Tų simptomų pasikartojimas, daugiau nei viename sąnaryje.

Svarbiausia čia yra pasikartojimas. Šiaip reumatinio artričio simptomai atsiranda ir praeina. Bet jei jie pasikartoja, tuomet saugokis, ir bėk pas savo daktarą!

Naujas vaistas nuo kraujo spaudimo

Dr. Morton H. Maxwell iš Kalifornijos universiteto pranešė apie naują vaistą, kurs sumažina kraujo spaudimą ir neturi neigerų ir kenksmingų šalutinių efektų. Dr. Maxwell sako, kad bandymai su 36 ligoniais dviejose Los Angeles ligoninėse, pradendant silpnu, baigiant labai aštriu kraujo spaudimu, buvo labai sėkmingi ir visiems kraujo spaudimas buvo sumažintas.

Naujas pagerintas penicilinas

Bristol Laboratorijų, Syracuse, N. Y., viceprezidentas Dr. Amel Menotti pranešė, kad išrastas naujas pagerintas sintetinis penicilinas, kurs pasirodo esąs žymiai geresnis negu natūralus penicilinas. Pavadintas Cyncillin, naujasis vaistas sėkmingai atakuoja tokius ligų gemalus, kurių natūralusis penicilinas negalėjęs įveikti. Syncilliną paimamas per burną ir jo nereikia išvirkšti po oda, kaip peniciliną, bet rezultatai esą tokie geri, jog natūralusis penicilinas greit būsiąs užmirštas. Bristolio tyrinėtojai yra pagaminę daugiau kaip 500 dirbtinių sintetinių penicilinų, iš kurių 60 ar daugiau rūšių paruošiami žmonėms vartoti.

Syncilliną sėkmingai atakuoja atsparias stafilokoko (staphylococcus) atmainas ir kitus panašius gemalus, kurie iššaukia žaizdų puvimą ir nepasiduoda užgydomi, sukeldami ligas nuo skaudulių iki plaučių uždegimo.

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, NOVEMBER 28, 1959

Bilijonui metų energijos gaus žmonija iš okeanų

R. G. Mills, Princetono universiteto fizikas, pareiškė Amerikos elektros inžinierių instituto mitinge Chicagoje, kad mokslininkai neužilgo tikisi pasiekti neribotus elektros ir šildymo energijos šaltinius kontroliuojant tuos pačius (termobranduolinius) procesus, kurie vyksta saulėje.

Princetone jau yra beveik baigtas pastatyti bandymams termo branduolinis reaktorius, kurs galės laikyti ir suvaldyti vandenilinių bombų energiją. Mills pasakė, kad ši programa yra laikoma svarbiausia visoje atominės energijos išradimų srityje, nors šiuo tarpu dar ir nepademonstruojama.

Tokios branduolinės energijos gamtinio stotys imsiančios iš okeanų tam reikalingą sunkiojo vandens versiją. Tokio sunkaus vandens vieno ga-

liono, paversto termobranduoline energija, užteks Chicagos miestui trejus metus aprūpinti visa reikalinga elektros energija.

Mills pasakė, kad jūrose vandenilio izotonų yra užtenkami kiekiai vartoti neribotai energijai per bilijoną metų.

Matuzeliaus amžius tebėra tik idealas

Dr. Frank Dickinson, buvęs Amerikos medicinos draugijos štabo narys, dabar ekonominio tyrinėjimo nac. biuro New Yorke veikėjas, būdamas Chicagoje pareiškė, kad biblijinis žmogaus amžius — 70 metų — atrodo yra atsiektas ir kad mažai kas daugiau bent per keletą ateinančių dešimtmečių bus begalima atsiesti ir kad 1960 metais gimę vaikai gyvens ar galės tikėtis gyventi iki 70, galbūt, iki 70.2 metų. Tai yra amžiaus nuo 1950 metų pailgėjimas tik 1.8 ar 2 me-

tais, tuo tarpu kai per pirmąją šio šimtmečio pusę žmogaus amžiaus ilgėjimas buvo po daugiau kaip 4 metus kas dešimtmetį. Kodėl taip?

“Mes tiek apsipratome su progresu, kad nebegalime įsivaizduoti, jog mes negalime pasiekti Matuzeliaus amžiaus”, sako Dr. Dickinson. Dabar vis mažiau ir mažiau belieka neužkariautų pasaulių. Motinų mirtingumas gimdant yra sumažintas iki minimumo ir pasiekęs ribos; panašiai su kūdikių mirtingumu, kurių 25 iš 1000 “normaliai” miršta pirmaisiais amžiaus metais.

Žinoma, jei bus išrastas efektingas būdas prieš širdies ligas ir vėžį ir žmogaus mirtis bebūs tik visiškos senatvės rezultatas, tuomet bendras amžius gali žymiai pailgėti. “Tuo atveju žmogus iš mirtinos būtybės (finite being) pavirstų savotiška naujos rūšies būtybe”, sakė Dr. Dickinson.

4711
World Famous
through
Quality

4711
Heilmatische
Geschenke

Eaux de Cologne
Parfums
Geschenkpäckungen
Seifen

Das reichhaltige
Sortiment
geschmackvoller
Geschenkpäckungen
macht Ihnen die
Wahl ja so leicht!

Preis von \$1.75
bis \$12.00 plus tax

4711 Erzeugnisse importiert aus Köln am Rhein
der Heimat der weltberühmten 4711

A 59/927

SENOJO PASAULIO DOVANOS: Eaux de Cologne kvapai. Dovanų paketėliai. Mu'las. Lengva pasirinkti iš gausybės skoningų dovanų paketėlių!

Kainos nuo \$1.75 iki \$12 plus taksai.

GAMINIAI, IMPORTUOTI IŠ KOELNO PRIE REINO,
GARSIOS VISAME PASAULYJE "4711" TĖVIKĖS